

Publicatieblad van de Europese Unie

C 220

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

66e jaargang

22 juni 2023

Inhoud

I Resoluties, aanbevelingen en adviezen

AANBEVELINGEN

Raad

2023/C 220/01	Aanbeveling van de Raad inzake de uitbreiding van de EU-maatregelen ter bestrijding van resistentie tegen antimicrobiële stoffen met behulp van een “één gezondheid”-benadering	1
---------------	---	---

IV Informatie

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

Europese Commissie

2023/C 220/02	Wisselkoersen van de euro — 21 juni 2023	21
2023/C 220/03	Samenvatting van de besluiten van de Europese Commissie betreffende autorisaties voor het in de handel brengen voor gebruik en/of het gebruik van stoffen die zijn opgenomen in bijlage XIV bij Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (Reach) (Bekendgemaakt overeenkomstig artikel 64, lid 9, van Verordening (EG) nr. 1907/2006) ⁽¹⁾	22
2023/C 220/04	Samenvatting van de besluiten van de Europese Commissie betreffende autorisaties voor het in de handel brengen voor gebruik en/of het gebruik van stoffen die zijn opgenomen in bijlage XIV bij Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (Reach) (Bekendgemaakt overeenkomstig artikel 64, lid 9, van Verordening (EG) nr. 1907/2006) ⁽¹⁾	23

INFORMATIE OVER DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

Toeziethoudende Autoriteit van de EVA

2023/C 220/05	Bekendmaking van de Toeziethoudende Autoriteit van de EVA betreffende de bij terugvordering van staatssteun toe te passen rentepercentages en referentie- en disconteringspercentages voor de EVA-staten, zoals die met ingang van 1 april 2023 gelden (Bekendgemaakt overeenkomstig de voorschriften betreffende de referentie- en disconteringspercentages in deel VII van de richtsnoeren staatssteun van de Autoriteit en artikel 10 van Besluit nr. 195/04/COL van de Autoriteit van 14 juli 2004)	24
---------------	---	----

NL

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst.

2023/C 220/06	Staatssteun — Besluit om geen bezwaar te maken	25
2023/C 220/07	Mededeling van Noorwegen in verband met Richtlijn 94/22/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de voorwaarden voor het verlenen en het gebruikmaken van vergunningen voor de prospectie, de exploratie en de productie van koolwaterstoffen — Bekendmaking van een uitnodiging tot het indienen van aanvragen voor vergunningen voor oliewinning op het Noors continentaal plat – Vergunningsronde in tevoren afgebakende gebieden (Awards in Predefined Areas) 2023	26

V Bekendmakingen

BESTUURLIJKE PROCEDURES

Europese Commissie

2023/C 220/08	Aankondiging van vergelijkend onderzoek	28
---------------	---	----

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK MEDEDINGINGSBELEID

Europese Commissie

2023/C 220/09	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak M.11104 — HUTCHISON PORTS SOKHNA / GOLDEN CHANCE INVESTMENT ENTERPRISE / CMA TERMINALS / JV) — Voor de vereenvoudigde procedure in aanmerking komende zaak ⁽¹⁾	29
---------------	--	----

ANDERE HANDELINGEN

Europese Commissie

2023/C 220/10	Bekendmaking van een mededeling van de goedkeuring van een standaardwijziging van een productdossier voor een naam in de wijnsector als bedoeld in artikel 17, leden 2 en 3, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie	31
2023/C 220/11	Bekendmaking van een mededeling van de goedkeuring van een standaardwijziging van een productdossier voor een naam in de wijnsector als bedoeld in artikel 17, leden 2 en 3, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie	66

Rectificaties

2023/C 220/12	Rectificatie van de bekendmaking van een aanvraag tot registratie van een naam overeenkomstig artikel 50, lid 2, punt a), van Verordening (EU) nr. 1151/2012 van het Europees Parlement en de Raad inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen (PB C 123 van 5.4.2023)	81
---------------	---	----

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst.

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

AANBEVELINGEN

RAAD

AANBEVELING VAN DE RAAD

inzake de uitbreiding van de EU-maatregelen ter bestrijding van resistentie tegen antimicrobiële stoffen met behulp van een “één gezondheid”-benadering

(2023/C 220/01)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 168, lid 6,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In juli 2022 heeft de Commissie samen met de lidstaten resistentie tegen antimicrobiële stoffen (AMR) aangemerkt als een van de drie voornaamste prioritaire gezondheidsbedreigingen in de EU ⁽¹⁾. Er sterven naar schatting jaarlijks meer dan 35 000 mensen in de EU/EER als direct gevolg van een infectie met antibioticaresistente bacteriën ⁽²⁾. De gevolgen van AMR voor de gezondheid zijn vergelijkbaar met de bij elkaar opgetelde gevolgen van influenza, tuberculose en hiv/aids. In het algemeen blijkt uit de meest recente gegevens ⁽³⁾ dat er voor bijna alle combinaties van bacteriën en antibioticaresistentie sprake is van een significant stijgende trend in het aantal infecties en de sterfgevallen die daaraan kunnen worden toegeschreven, met name in zorgomgevingen. Naar schatting betrof ongeveer 70 % van de infecties met antibioticaresistente bacteriën zorginfecties. Voorts is het gezondheidseffect van fungicideresistente schimmels in de loop der jaren duidelijker geworden.
- (2) AMR heeft ernstige gevolgen voor de menselijke gezondheid en economische gevolgen voor zorgstelsels. Doordat AMR de mogelijkheden tot preventie en behandeling van infectieziekten vermindert, vormt het een bedreiging voor onder andere de mogelijkheid tot het uitvoeren van chirurgische ingrepen, de behandeling van patiënten met een immunodeficiëntie, het uitvoeren van orgaantransplantaties en de behandeling van kanker. Dit leidt tot hoge kosten voor de zorgstelsels van de EU/EER-landen ⁽⁴⁾. Aangezien AMR gevolgen heeft voor de gezondheid van dieren en voor productiesystemen, vormt het ook een bedreiging voor de voedselveiligheid en de voedselzekerheid.
- (3) AMR is een “één gezondheid”-probleem, wat betekent dat het betrekking heeft op de menselijke gezondheid, de gezondheid van dieren en van planten, en op het milieu, en een veelzijdige grensoverschrijdende bedreiging van de gezondheid vormt die niet door één sector afzonderlijk of door individuele landen alleen kan worden aangepakt. De bestrijding van AMR vereist een nauwe samenwerking tussen sectoren en tussen landen, ook op mondiaal niveau.

⁽¹⁾ https://health.ec.europa.eu/publications/hera-factsheet-health-union-identifying-top-3-priority-health-threats_en

⁽²⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Health-burden-infections-antibiotic-resistant-bacteria.pdf>

⁽³⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/eaad-2022-launch>

⁽⁴⁾ <https://www.oecd.org/health/health-systems/AMR-Tackling-the-Burden-in-the-EU-OECD-ECDC-Briefing-Note-2019.pdf>

- (4) De mededeling van de Commissie van 29 juni 2017, “Een Europees “één gezondheid”-actieplan tegen antimicrobiële resistentie (AMR)” (het “AMR-actieplan van 2017”) ⁽⁵⁾ bevat meer dan 70 acties op het gebied van de menselijke gezondheid, de gezondheid van dieren en het milieu, waarvan de vooruitgang regelmatig is gemonitord ⁽⁶⁾. Er zijn echter verdere maatregelen nodig, met name op het gebied van de menselijke gezondheidszorg en het milieu, en de Commissie en de lidstaten moeten bijvoorbeeld via deze aanbeveling dan ook meer aandacht besteden aan deze gebieden. De conclusies van de Raad van 14 juni 2019 over de volgende stappen om van de EU een regio met de beste praktijken in de strijd tegen antimicrobiële resistentie te maken ⁽⁷⁾ en de conclusies van de Raad van 7 december 2021 over de versterking van de Europese gezondheidsunie ⁽⁸⁾ dragen in dat verband bij tot de bestrijding van AMR.
- (5) Het EU4Health-programma ⁽⁹⁾ biedt aanzienlijke investeringen voor de bestrijding van AMR, met name via rechtstreekse subsidies aan de autoriteiten van de lidstaten voor de uitvoering van AMR-maatregelen, onder meer door de lidstaten te ondersteunen bij de uitvoering van de nationale “één gezondheid”-actieplannen inzake AMR, bij de preventie en bestrijding van infecties die buiten zorginstellingen zijn opgelopen en van zorginfecties, en bij strategieën voor het beheer van antimicrobiële stoffen. Dit alles zou moeten dienen als follow-up bij de uitvoering van deze aanbeveling van de Raad in alle lidstaten. Via het Horizon Europa-programma ⁽¹⁰⁾ zal ondersteuning worden verleend aan onderzoeks- en innovatiemaatregelen en een partnerschap inzake “één gezondheid”-AMR ⁽¹¹⁾, terwijl financiering van de Europese Investeringsbank ⁽¹²⁾ en bijstand in het kader van het instrument voor technische ondersteuning ⁽¹³⁾ aanvullende steun kunnen bieden bij de uitvoering van deze aanbeveling van de Raad.
- (6) Nationale “één gezondheid”-actieplannen inzake AMR zijn van essentieel belang voor een gecoördineerde respons op AMR tussen sectoren. In de politieke verklaring van de bijeenkomst op hoog niveau van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties over AMR van 2016 ⁽¹⁴⁾ hebben de lidstaten zich ertoe verbonden op nationaal, regionaal en mondiaal niveau en in overeenstemming met resolutie 68.7 van de Wereldgezondheidsvergadering, te werken aan de ontwikkeling van multisectorale actieplannen, aan de hand van een “één gezondheid”-benadering en het wereldwijde actieplan inzake AMR ⁽¹⁵⁾. In de conclusies van de Raad van 17 juni 2016 ⁽¹⁶⁾ werden de lidstaten opgeroepen om vóór medio 2017 te beschikken over een nationaal actieplan tegen AMR, gebaseerd op de “één gezondheid”-benadering en in overeenstemming met de doelstellingen van het wereldwijde actieplan van de WHO inzake AMR.
- (7) De Commissie heeft in haar overzichtsverslag van 18 oktober 2022 ⁽¹⁷⁾ vastgesteld dat, hoewel er in alle lidstaten nationale actieplannen bestonden, waarvan de meeste ten minste tot op zekere hoogte gebaseerd waren op een “één gezondheid”-benadering, deze actieplannen qua inhoud en gedetailleerdheid aanzienlijk uiteenliepen. Ook werd geconcludeerd dat veel lidstaten meer aan de hand van een “één gezondheid”-benadering zouden moeten werken, met name wat betreft milieumaatregelen, die vaak ontbreken of niet goed ontwikkeld zijn. Tot slot waren een aantal kernelementen, zoals de operationele, monitoring- en evaluatieonderdelen, in het algemeen niet goed ontwikkeld in het nationale actieplan zelf, en ook niet beschikbaar in daarmee verband houdende documenten. Bovendien ontbrak in de nationale actieplannen meestal de begrotingsinformatie. Deze kwesties geven aanleiding tot bezorgdheid over de duurzame uitvoering van de nationale actieplannen en de bestaande regelingen in de lidstaten om ervoor te zorgen dat hun strategische doelstellingen doeltreffend worden verwezenlijkt. De lidstaten zouden er daarom voor moeten zorgen dat zij beschikken over een nationaal actieplan dat gebaseerd is op de “één gezondheid”-benadering en dat wordt onderbouwd door een passende structuur, monitoring en middelen.

⁽⁵⁾ https://health.ec.europa.eu/system/files/2020-01/amr_2017_action-plan_0.pdf

⁽⁶⁾ https://health.ec.europa.eu/system/files/2022-04/amr_2018-2022_actionplan_progressreport_en.pdf

⁽⁷⁾ Conclusies van de Raad van 14 juni 2019 over de volgende stappen om van de EU een regio met de beste praktijken in de strijd tegen antimicrobiële resistentie te maken.

⁽⁸⁾ Conclusies van de Raad van 7 december 2021 over de versterking van de Europese gezondheidsunie.

⁽⁹⁾ Verordening (EU) 2021/522 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van een actieprogramma voor de Unie op het gebied van gezondheid (“EU4Health-programma”) voor de periode 2021-2027, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 282/2014 (PB L 107 van 26.3.2021, blz. 1).

⁽¹⁰⁾ Verordening (EU) 2021/695 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van Horizon Europa – het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, en tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1290/2013 en (EU) nr. 1291/2013 (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 1).

⁽¹¹⁾ https://cordis.europa.eu/programme/id/HORIZON_HORIZON-HLTH-2024-DISEASE-09-01; https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2022-02/ec_rtd_he-partnerships-onehealth-amr.pdf

⁽¹²⁾ <https://www.eib.org/en/index.htm>

⁽¹³⁾ Verordening (EU) 2021/240 van het Europees Parlement en de Raad van 10 februari 2021 tot vaststelling van een instrument voor technische ondersteuning (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 1).

⁽¹⁴⁾ <https://digitallibrary.un.org/record/845917#record-files-collapse-header>

⁽¹⁵⁾ <https://www.who.int/publications/i/item/9789241509763>

⁽¹⁶⁾ Conclusies van de Raad van 17 juni 2016 over de volgende stappen in het kader van de “één gezondheid”-benadering ter bestrijding van antimicrobiële resistentie.

⁽¹⁷⁾ https://health.ec.europa.eu/publications/overview-report-member-states-one-health-national-action-plans-against-antimicrobial-resistance_nl

- (8) Robuuste surveillance en monitoring van AMR, inclusief het volgen van tendensen, en het gebruik van antimicrobiële stoffen (AMC), niet alleen op alle niveaus van de menselijke gezondheidszorg maar ook in de veterinaire, de planten- en de milieusector, zijn van cruciaal belang om de verspreiding van AMR te beoordelen, het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen te ondersteunen en als basis te dienen voor infectiepreventie en -bestrijdingsmaatregelen.
- (9) De beschikbaarheid van smalspectrum-antibiotica is van essentieel belang om de ontwikkeling en de verspreiding van antimicrobiële resistentie te voorkomen. De lidstaten kunnen daarom speciale maatregelen nemen om voorzieningsproblemen op menselijk en veterinair gebied aan te pakken.
- (10) De lidstaten moeten relevante en vergelijkbare gegevens verzamelen over het verkoopvolume van antimicrobiële diergeneesmiddelen en over het gebruik van antimicrobiële geneesmiddelen per diersoort ⁽¹⁸⁾. Hoewel de toepassing en uitvoering van Verordening (EU) 2022/2371 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁹⁾ het mogelijk maakt om het verzamelen van vergelijkbare en compatibele gegevens en informatie over AMR en AMC te verbeteren, zijn verdere maatregelen van de lidstaten nodig om de bestaande lacunes in de surveillance en monitoring op te vullen en de volledigheid van de gegevens over AMR en AMC op alle niveaus te waarborgen, onder meer door aan te bevelen welke gegevens gerapporteerd moeten worden en door geïntegreerde systemen te ontwikkelen voor surveillance van AMR en AMC die de gezondheid van mensen, dieren en planten, en voedsel, afvalwater en het milieu omvat.
- (11) Hoewel er nog steeds kennishiaten zijn over de ontwikkeling en de verspreiding van AMR als gevolg van de blootstelling van ziekteverwekkers aan gewasbeschermingsmiddelen en biociden, moet in het kader van de veiligheidsbeoordeling en de besluitvorming inzake gewasbeschermingsmiddelen en biociden rekening worden gehouden met het risico dat zich op die manier resistentie ontwikkelt.
- (12) Hoewel de milieudimensie van AMR relatief minder aandacht heeft gekregen dan de rol van AMR bij de gezondheid van mens en dier, blijkt uit steeds meer gegevens dat de natuurlijke omgeving een belangrijk reservoir voor AMR en een belangrijke stimulans voor het ontstaan ervan kan zijn. In overeenstemming met de “één gezondheid”-benadering is milieumonitoring van AMR in grondwater en oppervlaktewateren, met inbegrip van kustwateren, afvalwater en landbouwgrond van essentieel belang om een beter inzicht te krijgen in de rol die residuen van antimicrobiële stoffen in het milieu spelen bij het ontstaan en de verspreiding van AMR, de niveaus van milieuverontreiniging en de risico's voor de menselijke gezondheid. Monitoring is ook van essentieel belang als aanvulling op klinische gegevens omdat aldus wordt voorzien in bemonsteringsmateriaal van een grote populatie.
- (13) Residuen van geneesmiddelen komen op grote schaal voor in grondwater en oppervlaktewateren, met inbegrip van kustwateren, en in de bodem, en uit verschillende publicaties blijkt dat antibioticaresiduen kunnen bijdragen tot het ontstaan van AMR. Een plek waar AMR-genen en -organismen in het milieu terecht kunnen komen, zijn waterzuiveringsinstallaties.
- (14) Hoewel de voorstellen van de Commissie van het najaar van 2022 gericht zijn op het versterken van de milieumonitoring van AMR in grondwater en oppervlaktewateren, met inbegrip van kustwateren, afvalwater en landbouwgrond ⁽²⁰⁾, wordt erkend dat er een geïntegreerde “één gezondheid”-benadering van AMR moet komen voor surveillancesystemen, met inbegrip van het milieu ⁽²¹⁾. Een geïntegreerde surveillance van bevindingen betreffende geneesmiddelenresistente micro-organismen bij mensen, dieren, en planten, en in levensmiddelen, afvalwater en het milieu is noodzakelijk om uitbraken snel op te sporen en te voorkomen, en om AMR in alle sectoren aan te pakken. Een nauwere samenwerking tussen deze sectoren kan ook tot financiële besparingen leiden. Dit houdt onder andere in dat er gegevens en informatie tussen sectoren worden gedeeld om tot een doeltreffender en beter gecoördineerde respons bij de bestrijding van AMR te komen. De gegevens afkomstig van deze surveillance-systemen, op de passende administratieve niveaus, kunnen het begrip van de complexe epidemiologie van AMR verbeteren en een sturende rol hebben bij beleidsaanbevelingen en het ontwikkelen van initiatieven om op AMR-risico's te reageren voordat deze uitgroeien tot grootschalige noodsituaties.

⁽¹⁸⁾ In overeenstemming met de voorschriften van Verordening (EU) 2019/6 betreffende diergeneesmiddelen.

⁽¹⁹⁾ Verordening (EU) 2022/2371 van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2022 inzake ernstige grensoverschrijdende gezondheidsbedreigingen en tot intrekking van Besluit nr. 1082/2013/EU (PB L 314 van 6.12.2022, blz. 26).

⁽²⁰⁾ Voorstel van de Commissie van 26 oktober 2022 voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid, Richtlijn 2006/118/EG betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand en Richtlijn 2008/105/EG inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid, COM(2022) 540 final en Voorstel van de Commissie van 26 oktober 2022 voor een richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (herschikking), COM(2022) 541 final.

⁽²¹⁾ Europese Commissie, directoraat-generaal Gezondheid en Voedselveiligheid, “Study on a future proofing analysis of the 2017 AMR Action Plan”, definitief verslag, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2875/636347>

- (15) Een robuuste infectiepreventie en -bestrijding, met name in omgevingen voor acute zorg zoals ziekenhuizen en in instellingen voor langdurige zorg, dragen bij tot de bestrijding van AMR. Als gevolg van de COVID-19-pandemie is het bewustzijn ten aanzien van infectiepreventie en -bestrijding toegenomen, ook wat betreft hygiënemaatregelen om voor een vermindering van de overdracht van microben te zorgen, met inbegrip van resistente microben. Aangezien meer dan 70 % van de AMR-gevallen te wijten is aan zorginfecties ⁽²²⁾, is er echter een toegenomen behoefte aan strenge normen voor infectiepreventie en -bestrijding. Hieronder vallen ook strenge normen voor patiëntveiligheid. Bij het nemen van nationale maatregelen kan rekening worden gehouden met de werkzaamheden van de Wereldgezondheidsorganisatie op het gebied van infectiepreventie en -bestrijding, handhygiëne en patiëntveiligheid ⁽²³⁾ ⁽²⁴⁾ ⁽²⁵⁾.
- (16) Hoewel algemeen wordt erkend dat misplaatst gebruik van antimicrobiële stoffen, zowel bij mensen als bij dieren, een belangrijke oorzaak is van de toename van AMR, wordt er voortdurend melding gemaakt van tekortkomingen bij het waarborgen van een hoog niveau van beheer van antimicrobiële stoffen in de lidstaten. Verstandig gebruik van antimicrobiële stoffen en strenge normen voor infectiepreventie en -bestrijding op het niveau van de eerstelijnszorg, ziekenhuizen en instellingen voor langdurige zorg zijn essentiële aspecten om het ontstaan en de ontwikkeling van AMR te beperken. Deze aanbeveling vormt een aanvulling op de aanbeveling van de Raad van 15 november 2001 betreffende het verstandig gebruik van antimicrobiële stoffen in de menselijke geneeskunde ⁽²⁶⁾, de aanbeveling van de Raad van 9 juni 2009 betreffende patiëntveiligheid, met inbegrip van de preventie en bestrijding van zorginfecties ⁽²⁷⁾, en de richtsnoeren van 2017 voor het verstandig geneeskundig gebruik van antimicrobiële stoffen bij de mens ⁽²⁸⁾. Zij vormt ook een aanvulling op de herziening van de geneesmiddelenwetgeving van de Unie waarin wordt voorgesteld om in de herziene richtlijn tot vaststelling van een wetboek van de Unie betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik ⁽²⁹⁾, specifieke regelgevingsmaatregelen in te voeren om het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen te bevorderen.
- (17) AMR leidt tot een verhoogde morbiditeit en mortaliteit bij dieren. Zij vormt een bedreiging voor de gezondheid en het welzijn van dieren en dus voor de productiviteit van dieren, wat grote sociaal-economische gevolgen heeft voor de landbouwsector. De veiligheid van de voedselketen wordt beïnvloed door de gezondheid en het welzijn van dieren, met name van dieren die voor de voedselproductie worden gehouden. Door de gezondheid en het welzijn van dieren op een hoog niveau te houden, worden zij weerbaarder en minder bevattelijk voor ziekten, waardoor het gebruik van antimicrobiële stoffen afneemt.
- (18) Het gebruik van zuiveringsslib en mest als meststoffen op landbouwgrond kan leiden tot de ontwikkeling van AMR door de verspreiding in het milieu van bacteriën die resistent zijn tegen antimicrobiële stoffen en van genen die voor deze resistentie coderen, waardoor de voedselketen verder wordt verontreinigd. Hoewel er meer gegevens nodig zijn en de bestaande gegevens moeten worden verfijnd, wordt aanbevolen om verstandige mestbeheerpraktijken in te voeren.
- (19) De vaststelling van concrete meetbare streefwaarden is een doeltreffende manier om de doelstellingen in verband met de preventie en vermindering van AMR binnen een bepaald tijdsbestek te verwezenlijken en de vooruitgang te monitoren ⁽³⁰⁾. Er zijn op internationaal niveau besprekingen gevoerd over de AMR-doelstellingen, bijvoorbeeld in het kader van de trans-Atlantische taskforce inzake AMR ⁽³¹⁾, de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN ⁽³²⁾ en de G7 ⁽³³⁾.

⁽²²⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/health-burden-infections-antibiotic-resistant-bacteria-2016-2020>

⁽²³⁾ WHO: Core components for infection prevention and control programmes (<https://www.who.int/teams/integrated-health-services/infection-prevention-control/core-components>)

⁽²⁴⁾ WHO guidelines on Hand Hygiene in Health Care (<https://www.who.int/publications/i/item/9789241597906>)

⁽²⁵⁾ Global patient safety action plan 2021–2030: towards eliminating avoidable harm in health care. Geneva: World Health Organization; 2021. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO

⁽²⁶⁾ Aanbeveling van de Raad van 15 november 2001 betreffende het verstandig gebruik van antimicrobiële stoffen in de menselijke geneeskunde (PB L 34 van 5.2.2002, blz. 13).

⁽²⁷⁾ Aanbeveling van de Raad van 9 juni 2009 betreffende patiëntveiligheid, met inbegrip van de preventie en bestrijding van zorginfecties (PB C 151 van 3.7.2009, blz. 1).

⁽²⁸⁾ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52017XC0701\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52017XC0701(01))

⁽²⁹⁾ Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een wetboek van de Unie betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik en tot intrekking van Richtlijn 2001/83/EG [en de richtlijnen tot wijziging daarvan] en Richtlijn 2009/35/EG.

⁽³⁰⁾ ECDC, EFSA and EMA Joint Scientific Opinion on a list of outcome indicators as regards surveillance of antimicrobial resistance and antimicrobial consumption in humans and food-producing animals.

⁽³¹⁾ <https://www.cdc.gov/drugresistance/tatfar/index.html>

⁽³²⁾ <https://sdgs.un.org/goals>

⁽³³⁾ <https://www.g7germany.de/resource/blob/974430/2042058/5651daa321517b089cdccaffd1e37a1/2022-05-20-g7-health-ministers-communique-data.pdf>

- (20) Hoewel in de “van boer tot bord”-strategie ⁽³⁴⁾ en in het actieplan om alle verontreiniging tot nul terug te dringen ⁽³⁵⁾ een doelstelling is opgenomen om de totale verkoop in de EU van antimicrobiële stoffen voor landbouwhuisdieren en voor dieren in aquacultuur uiterlijk in 2030 met 50 % te verminderen, en het verminderde gebruik van antimicrobiële stoffen bij landbouwhuisdieren zou moeten worden gemonitord door middel van steunmaatregelen in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid ⁽³⁶⁾, is er momenteel op EU-niveau geen doelstelling in de gezondheidszorg voor mensen, die verband houdt met AMR. De Commissie heeft samen met het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) concrete streefwaarden ontwikkeld, zowel op het niveau van de Unie als op het niveau van de lidstaten, om het onnodige gebruik van antimicrobiële stoffen terug te dringen. Bij de aanbevolen streefwaarden op het niveau van de lidstaten wordt terdege rekening gehouden met elke nationale situatie en de verschillende bestaande niveaus van het gebruik van antimicrobiële stoffen en de verspreiding van belangrijke resistente ziekteverwekkers. De streefwaarden vormen een afspiegeling van de mate waarin elke lidstaat zich moet inspannen om de gemeenschappelijke streefwaarden van de EU te halen zonder de gezondheid en veiligheid van patiënten in gevaar te brengen. Zij maken het ook mogelijk om waar nodig gerichte steun te verlenen en de vooruitgang die de komende jaren zal worden geboekt, te monitoren.
- (21) Het vaststellen van aanbevolen streefwaarden inzake AMC en AMR op EU-niveau is een nuttig instrument om vooruitgang te boeken en deze te monitoren, zowel wat betreft de onderliggende factoren die van invloed zijn op AMR – met name het gebruik van antimicrobiële stoffen – als de verspreiding van AMR – met name wat betreft ziekteverwekkers die de grootste belasting en bedreiging voor de volksgezondheid in de EU vormen. De aanbevolen streefwaarden zijn gebaseerd op bestaande gegevens die in het kader van de EU-surveillance zijn gerapporteerd in 2019 ⁽³⁷⁾, dat als referentiejaar is gekozen, aangezien de situatie in 2020 en 2021 als gevolg van de COVID-19-pandemie en de ongebruikelijke beperkende maatregelen die toen van kracht waren, als uitzonderlijk wordt beschouwd en die jaren daarom niet geschikt zijn om als referentie te dienen. De aanbevolen streefwaarden zouden moeten bijdragen tot de verwezenlijking van gemeenschappelijke doelstellingen en kunnen worden aangevuld met de nationale streefwaarden die betrekking hebben op andere aspecten in verband met AMR, zoals infectiepreventie en -bestrijding, beheer van antimicrobiële stoffen, voorschrijfpactijken en opleiding.
- (22) Uit de speciale Eurobarometer over AMR van 2022 ⁽³⁸⁾ blijkt dat het in de EU nog steeds ontbreekt aan kennis over antibiotica: slechts de helft van de ondervraagden is zich ervan bewust dat antibiotica niet werkzaam zijn tegen virussen en er blijken grote verschillen te bestaan tussen de lidstaten wat betreft de mate waarin EU-burgers zich hiervan bewust zijn. Bovendien gebruikt bijna een op de tien burgers van de Unie antibiotica zonder voorschrift. Uit die resultaten blijkt dat de communicatie- en bewustmakingsactiviteiten over AMR en het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen op alle niveaus moeten worden uitgebreid en verbeterd om kennis over dit onderwerp en gedragsverandering te bevorderen.
- (23) Bij de strijd tegen AMR spelen onderwijs, bewustmaking en opleiding van beroepsbeoefenaars die in de sectoren volksgezondheid, diergeneeskunde, milieu en agronomie werkzaam zijn op het gebied van AMR, infectiepreventie en -bestrijding en de “één gezondheid”-benadering, een belangrijke rol, met name omdat zij pleitbezorgers zijn van een verstandig gebruik van antimicrobiële stoffen en voorlichters van patiënten en landbouwers. Programma's en curricula voor permanente educatie zouden verplichte sectoroverschrijdende opleidingen en vaardigheidscursussen moeten omvatten over AMR, infectiepreventie en -bestrijding, milieurisico's, biobeveiliging en het beheer van antimicrobiële stoffen, naargelang het geval.
- (24) Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) zijn er sinds juli 2017 11 nieuwe antibiotica goedgekeurd (door de Commissie of door de Amerikaanse Food and Drug Administration, of door beide). Op enkele uitzonderingen na bieden de onlangs goedgekeurde antibiotica slechts beperkte klinische voordelen ten opzichte van bestaande behandelingen, aangezien meer dan 80 % van de nieuwe antibiotica afkomstig is uit bestaande klassen waarin resistentiemechanismen goed zijn ontwikkeld en waar snel resistentie wordt verwacht. Er zitten momenteel 43 antibiotica en combinaties met nieuwe therapeutische entiteiten in de pijnlijn. Slechts enkele daarvan voldoen aan ten minste één van de innovatiecriteria van de WHO (d.w.z. afwezigheid van bekende kruisresistentie, nieuwe bindingsplaats, werkingswijze en/of klasse). In het algemeen zijn de klinische pijnlijn en de onlangs goedgekeurde antibiotica ontoereikend om het probleem dat het ontstaan en de verspreiding van AMR toeneemt, aan te pakken. Doordat er geen nieuwe werkzame antibiotica worden ontwikkeld en beschikbaar komen, nemen de effecten van AMR verder toe. Daarom moeten er dringend nieuwe stimulansen worden ontwikkeld en ingevoerd.

⁽³⁴⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, “Een “van boer tot bord”-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem”, COM(2020) 381 final.

⁽³⁵⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, “Route naar een gezonde planeet voor iedereen – EU-actieplan: Verontreiniging van lucht, water en bodem naar nul”, COM(2021) 400 final.

⁽³⁶⁾ Op basis van de resultaatindicator R.43 (aandeel grootvee-eenheden vallend onder ondersteunde acties om het gebruik van antimicrobiële middelen te beperken) van de verordening strategische GLB-plannen (Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgaraantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013 (PB L 435 van 6.12.2021, blz. 1).

⁽³⁷⁾ Op basis van bestaande gegevens van het Europees Netwerk voor de surveillance van AMR (EARS-Net).

⁽³⁸⁾ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2632>

- (25) De Commissie streeft ernaar de paraatheid en respons bij ernstige grensoverschrijdende bedreigingen op het gebied van medische tegenmaatregelen te verbeteren, met name door geavanceerd onderzoek naar en de ontwikkeling van medische tegenmaatregelen en aanverwante technologieën te bevorderen en door marktproblemen aan te pakken. In dat verband zou de Commissie het falen van de markt voor antimicrobiële stoffen moeten aanpakken en de ontwikkeling en toegankelijkheid moeten bevorderen van medische tegenmaatregelen die van belang zijn voor de bestrijding van AMR, met inbegrip van nieuwe en oude antimicrobiële stoffen, diagnostische middelen en vaccins tegen resistente ziekteverwekkers.
- (26) Sinds het AMR-actieplan van 2017 zijn verschillende voorstellen voor nieuwe economische modellen voor het op de markt brengen van nieuwe antimicrobiële stoffen voorgesteld, onder meer in de conclusies van de Jamrai ⁽³⁹⁾, die op 31 maart 2021 een strategie voor de uitvoering van meerlandenstimulansen in Europa ter bevordering van de innovatie op het gebied van en de toegang tot antimicrobiële stoffen ⁽⁴⁰⁾ heeft gepresenteerd.
- (27) De Commissie heeft opdracht gegeven tot het onderzoek “Medische tegenmaatregelen voor AMR op de markt brengen” ⁽⁴¹⁾, waarin vier soorten sturende mechanismen, of “pull”-mechanismen, van verschillende financiële omvang worden nagebootst om de toegang tot antimicrobiële stoffen te waarborgen: inkomensgaranties, beloningen voor het op de markt brengen in combinatie met inkomensgaranties, forfaitaire beloningen voor het op de markt brengen en mijlpaalbetalingen, en wordt voorzien in opties voor de uitvoering van deze mechanismen op EU-niveau.
- (28) Het EU4Health-werkprogramma van 2023 ⁽⁴²⁾ biedt aanzienlijke investeringen voor de bestrijding van AMR, met name via de specifieke actie “Ondersteuning van innovatie van en toegang tot antimicrobiële stoffen” ⁽⁴³⁾. Hierdoor kan een netwerk worden opgezet om de Commissie en de lidstaten te steunen bij de voorbereiding en uitvoering van aanbestedingen voor medische tegenmaatregelen en wordt capaciteit vrijgemaakt voor de productie van of toegang tot gerichte medische tegenmaatregelen voor AMR.
- (29) Acties op het gebied van onderzoek en innovatie die door de programma’s Horizon 2020 en Horizon Europa worden ondersteund, zijn van cruciaal belang voor de ontwikkeling, evaluatie en uitvoering van maatregelen tegen AMR. Verdere steun en samenwerking blijven uitermate belangrijk om het effect van onderzoek en innovatie op de opsporing, preventie en behandeling van door resistente ziekteverwekkers veroorzaakte infecties te versterken en zouden moeten worden gewaarborgd.
- (30) Vaccins zijn kosteneffectieve en krachtige instrumenten om overdraagbare ziekten bij mens en dier te voorkomen en kunnen daardoor de verspreiding van infecties met ziekteverwekkers die resistent zijn tegen antimicrobiële stoffen, terugdringen en het gebruik van die stoffen verminderen. Daarom moeten het gebruik van vaccinatie en de ontwikkeling en de beschikbaarheid van en de toegang tot vaccins worden bevorderd.
- (31) Om de volledige en doeltreffende uitvoering van het “één gezondheid”-AMR-beleid en de “één gezondheid”-AMR-maatregelen te waarborgen, zijn sectoroverschrijdende samenwerking tussen de lidstaten en betrokkenheid van belanghebbenden van cruciaal belang, en er wordt voorgesteld deze samenwerking uit te breiden, met name via het “één gezondheid”-netwerk inzake AMR van de EU ⁽⁴⁴⁾.
- (32) Om te zorgen voor een empirisch onderbouwde, coherente “één gezondheid”-respons op AMR zou een nauwe samenwerking tussen de agentschappen van de Unie (de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) ⁽⁴⁵⁾, het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) ⁽⁴⁶⁾ en het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) ⁽⁴⁷⁾ moeten worden bevorderd en uitgebreid tot het Europees Milieuagentschap (EEA) ⁽⁴⁸⁾ en het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) ⁽⁴⁹⁾.

⁽³⁹⁾ <https://eu-jamrai.eu/>

⁽⁴⁰⁾ https://eu-jamrai.eu/wp-content/uploads/2021/03/EUjamrai_D9.2_Strategy-for-a-multi-country-incentive-in-Europe_INSERM-FHI.pdf

⁽⁴¹⁾ Europese Commissie, Europees Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en digitaal beleid, “Study on bringing AMR medical countermeasures to the market”, definitief verslag, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2925/442912>.

⁽⁴²⁾ https://health.ec.europa.eu/publications/2023-eu4health-work-programme_nl

⁽⁴³⁾ https://health.ec.europa.eu/system/files/2022-11/wp2023_annex_en.pdf

⁽⁴⁴⁾ https://health.ec.europa.eu/antimicrobial-resistance/events_en?f%5B0%5D=topic_topic%3A173

⁽⁴⁵⁾ <https://www.efsa.europa.eu/nl>

⁽⁴⁶⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en>

⁽⁴⁷⁾ <https://www.ema.europa.eu/en>

⁽⁴⁸⁾ <https://www.eea.europa.eu/about-us>

⁽⁴⁹⁾ <https://echa.europa.eu/>

- (33) De bestrijding van AMR in het kader van de “één gezondheid”-benadering is een prioriteit in de mondiale gezondheidsstrategie van de EU ⁽⁵⁰⁾, onder meer door de opname van concrete bepalingen inzake AMR in het kader van de onderhandelingen over een mogelijke internationale overeenkomst van de WHO inzake pandemiepreventie, -paraatheid en -respons ⁽⁵¹⁾. Hoewel wereldwijd de aandacht voor AMR toeneemt, is het bevorderen van internationale samenwerking nodig om een gecoördineerde respons van de wereldgemeenschap en adequate steun voor prioriteiten die op mondiaal en regionaal niveau zijn vastgesteld voor financierings-, onderzoeks- en beleidsinspanningen, te waarborgen. In dat verband zou er nauwer samengewerkt moeten worden, met name in het kader van de Verenigde Naties, de G7, de G20 en de organisaties van de vierpartijenalliantie (de Voedsel- en Landbouwororganisatie van de Verenigde Naties (FAO) ⁽⁵²⁾, het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) ⁽⁵³⁾, de Wereldorganisatie voor diergezondheid (WOAH) ⁽⁵⁴⁾ en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) ⁽⁵⁵⁾). Deze aanbeveling doet geen afbreuk aan de noodzaak om standpunten van de Unie vast te stellen overeenkomstig de procedures van de Verdragen, met name door middel van besluiten van de Raad op grond van artikel 218 VWEU.
- (34) De follow-up van het AMR-actieplan van 2017 en van deze aanbeveling zou regelmatig moeten worden gemonitord om de vooruitgang bij de verwezenlijking van de doelstellingen ervan te meten en om lacunes in de inspanningen bij de bestrijding van AMR in kaart te brengen,

HEEFT DE VOLGENDE AANBEVELING VASTGESTELD:

A. Nationale actieplannen tegen AMR

MOEDIGT DE LIDSTATEN ERTOE AAN OM:

1. uiterlijk 14 juni 2024 over nationale actieplannen tegen AMR (“nationale actieplannen”) te beschikken, deze regelmatig te actualiseren en ze op basis van de “één gezondheid”-benadering en rekening houdend met de doelstellingen van het wereldwijde actieplan van de Wereldgezondheidsorganisatie en de verklaring van de vergadering op hoog niveau van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties over AMR van 2016, uit te voeren.

De nationale actieplannen ter bestrijding van AMR zouden, rekening houdend met een empirisch onderbouwde en kosteneffectieve aanpak, met name:
 - a. een prioriteit moeten vormen in de nationale gezondheidsstelsels en het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen moeten promoten;
 - b. sectoroverschrijdende coördinatie-, uitvoerings- en monitoringplannen en -mechanismen moeten omvatten om de doeltreffende governance ervan te waarborgen;
 - c. specifieke maatregelen moeten omvatten ter verwezenlijking van overkoepelende meetbare doelstellingen, alsook uitvoeringsregelingen en indicatoren om de vooruitgang bij de verwezenlijking van deze doelstellingen te beoordelen, met inbegrip van de aanbevolen streefwaarden uit deel E van deze aanbeveling;
 - d. moeten verwijzen naar de relevante elementen van de nationale strategische plannen voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid om AMR te bestrijden;
 - e. empirisch onderbouwde maatregelen moeten bevatten om de verspreiding van AMR in het milieu te voorkomen, te monitoren en te verminderen;
2. in voorkomend geval met de steun van de Commissie, passende personele en financiële middelen moeten toewijzen voor de doeltreffende uitvoering van de nationale actieplannen;
3. de resultaten van de nationale actieplannen regelmatig, en ten minste om de drie jaar moeten evalueren en maatregelen moeten nemen om de bevindingen van deze evaluaties en andere relevante input te behandelen, rekening houdend met nieuwe bevindingen en opkomende trends;
4. ervoor moeten zorgen dat de nationale actieplannen en de regelmatige evaluatie van de resultaten ervan binnen zes maanden na voltooiing van de evaluatie openbaar worden gemaakt;

⁽⁵⁰⁾ https://health.ec.europa.eu/system/files/2023-02/international_ghs-report-2022_en.pdf

⁽⁵¹⁾ <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/pandemic-prevention-preparedness-and-response-accord>

⁽⁵²⁾ <https://www.fao.org/home/en>

⁽⁵³⁾ <https://www.unep.org/>

⁽⁵⁴⁾ <https://www.woah.org/en/home/>

⁽⁵⁵⁾ <https://www.who.int/>

B. Surveillance en monitoring van AMR en het gebruik van antimicrobiële stoffen (AMC)

MOEDIGT DE LIDSTATEN ERTOE AAN OM:

5. de bestaande lacunes in de surveillance en monitoring op te vullen en ervoor te zorgen dat de gegevens, met inbegrip van realtimegegevens en tijdige toegang tot gegevens, in voorkomend geval, over zowel AMR als AMC in alle sectoren van de zorg (bv. gemeenschapzorg, ziekenhuizen en instellingen voor langdurige zorg) uiterlijk in 2030 volledig zijn, om het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen in de menselijke-gezondheidszorg te ondersteunen, door:
 - a. ervoor te zorgen, in overleg met het ECDC, dat de surveillance van AMR bij bacteriën afkomstig van mensen niet alleen betrekking heeft op isolaten van bloed en hersenvocht (invasieve isolaten), maar ook op alle andere isolaten van laboratoria voor klinische microbiologie, en dat de desbetreffende gegevens regelmatig aan het ECDC worden gerapporteerd om de hoeveelheid en de verspreiding binnen en tussen de lidstaten van ziekteverwekkers die resistent zijn tegen antimicrobiële stoffen, snel op te sporen en beter in te schatten;
 - b. verplicht te stellen, rekening houdend met de op EU-niveau vastgestelde methoden, dat infecties met kritieke (zeer negatieve gezondheidsgevolgen) meervoudig resistente organismen die resistent zijn aan laatstelijksbehandelingen, bv. carbapenemresistente *Acinetobacter baumannii*, carbapenemresistente *Enterobacteriaceae* (zoals *Klebsiella pneumoniae* en *Escherichia coli*) en *Candida auris*, op grond van nationale wetgeving meldingsplichtige ziekten zijn. De lidstaten kunnen beslissen of andere resistente organismen meldingsplichtig zijn, afhankelijk van de nationale situatie en behoeften;
 - c. de surveillance van AMR bij mensen uit te breiden tot ziekteverwekkers waarbij AMR aan het ontstaan is of reeds bestaat, als gevolg van hun blootstelling aan stoffen in het milieu, met name stoffen die in gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden gebruikt;
 - d. op passende niveaus gegevens te verzamelen over AMC bij mensen, zodat het voorschrijven van antimicrobiële stoffen kan worden gemonitord en er tijdig feedback kan worden gegeven over trends en patronen in het voorschrijfgedrag waarbij onder andere voorschrijvers, apothekers en andere partijen die dergelijke gegevens verzamelen, worden betrokken, waar mogelijk en passend door gebruik te maken van digitale infrastructuur op EU-niveau;
 - e. geïntegreerde systemen te ontwikkelen voor de surveillance van AMR en AMC, met aandacht voor de gezondheid van mens en dier, de gezondheid van planten, levensmiddelen, afvalwater en het milieu (met name water en bodem), rekening houdend met de haalbaarheidsstudie van de Commissie over geïntegreerde systemen, de werkzaamheden van de QTG-AIS-deskundigengroep inzake geïntegreerde surveillance van de vierpartijenalliantie⁽⁵⁶⁾ en andere reeds gestarte initiatieven, zoals het Tricycle-protocol van de WHO voor een geïntegreerde wereldwijde surveillance van ESBL-producerende *E. coli* in de sectoren mens, dier en milieu. Een dergelijke geïntegreerde en continue intersectorale monitoring zou zodanig moeten worden opgezet dat niet alleen opkomende resistente infecties en uitbraken efficiënt en snel kunnen worden opgespoord maar dat ook de aanwezigheid van AMR-genen en antimicrobiële stoffen, de daarmee verband houdende trends en toxiciteit in de bodem en in waterlichamen kan worden bepaald. De resultaten van deze surveillance zouden als input moeten dienen voor doeltreffende strategieën om AMR in alle sectoren en op passende administratieve niveaus te bestrijden;

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE OM:

6. op basis van de adviezen van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) dierziekten te blijven beoordelen die worden veroorzaakt door bacteriën die resistent zijn tegen antimicrobiële stoffen, om na te gaan of het nodig is om één van die ziekten in Verordening (EU) 2016/429⁽⁵⁷⁾ op te nemen met het oog op de indeling ervan voor regulerende surveillance-, controle- of andere beheersmaatregelen;

C. Preventie en bestrijding van infecties

MOEDIGT DE LIDSTATEN ERTOE AAN OM:

7. ervoor te zorgen dat infectiepreventie- en bestrijdingsmaatregelen in de menselijke-gezondheidszorg worden ingevoerd en voortdurend worden gemonitord om bij te dragen tot het beperken van de verspreiding van ziekteverwekkers die resistent zijn tegen antimicrobiële stoffen, met name door:
 - a. infectiepreventie en -bestrijding in zorgomgevingen en instellingen voor langdurige zorg te verbeteren door:
 - te zorgen voor kerncompetenties bij gezondheidswerkers die verantwoordelijk zijn voor infectiepreventie en -bestrijding en/of ziekenhuishygiëne;

⁽⁵⁶⁾ De vierpartijenalliantie heeft de Technische Groep geïntegreerde surveillance van gebruik van en resistentie tegen antimicrobiële stoffen opgericht (who.int).

⁽⁵⁷⁾ Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid ("diergezondheidswetgeving") (PB L 84 van 31.3.2016, blz. 1).

- te zorgen voor voldoende middelen voor programma's voor infectiepreventie en -bestrijding;
 - kwaliteitscontrole;
 - surveillance;
 - het ontwikkelen van passende richtsnoeren; en
 - voorlichtings- en opleidingsactiviteiten;
- b. de bestaande gezondheidszorginfrastructuur, met inbegrip van ziekenhuisinfrastructuur, te verbeteren om een hoog niveau van infectiepreventie en -bestrijding te waarborgen;
- c. te zorgen voor een sterke koppeling met patiëntveiligheid en preventie van zorginfecties, met inbegrip van sepsis, met name door de opleiding van gezondheidswerkers te verbeteren en ervoor te zorgen dat de microbiologische ondersteuning door klinische laboratoria en de patiëntendossiers van hoge kwaliteit zijn;
- d. te zorgen voor bijscholing over infectiepreventie en -bestrijding voor al het zorgpersoneel in de gemeenschapszorg, de ziekenhuizen en de instellingen voor langdurige zorg, aan de hand van pedagogische en gedragsinzichten;
- e. de nationale immunisatieprogramma's volledig te ontwikkelen en uit te voeren en maatregelen te nemen om ziekten die door vaccinatie kunnen worden voorkomen, daadwerkelijk te voorkomen op basis van de aanbeveling van de Raad van 7 december 2018 over betere samenwerking bij de bestrijding van ziektes die door vaccinatie kunnen worden voorkomen ⁽⁵⁸⁾;
- f. te zorgen voor adequate coördinatie tussen infectiepreventie en -bestrijding en programma's voor antimicrobieel beheer;
8. maatregelen te nemen om de gezondheid en het welzijn van voedselproducerende dieren te verbeteren teneinde het voorkomen en de verspreiding van infectieziekten in de vee te verminderen en vervolgens het noodzakelijke gebruik van antimicrobiële stoffen te verminderen, met name door:
- a. dierenartsen en andere actoren aan te moedigen om landbouwers te adviseren over maatregelen voor de preventie en de bestrijding van infectieziekten;
 - b. de toepassing van biobeveiligings- en infectiepreventie- en -bestrijdingsmaatregelen in landbouwbedrijven aan te moedigen;
 - c. gebruik te maken van de in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid beschikbare steun om preventieve maatregelen tegen infectieziekten te treffen ⁽⁵⁹⁾, die verder gaan dan de wettelijke minimumvereisten van de EU;
 - d. gebruik te maken van het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur (2021-2027) ⁽⁶⁰⁾ voor projecten die zijn opgenomen in de nationale programma's, en in overeenstemming met de door de betrokken lidstaten vastgestelde subsidiabiliteitsregels;
 - e. de in de bijlage bij de Strategische richtsnoeren voor een duurzamere en concurrerende EU-aquacultuur voor de periode 2021-2030 ⁽⁶¹⁾ omschreven acties van de lidstaten voort te zetten;
 - f. foktechnieken ⁽⁶²⁾ in de aquacultuur aan te moedigen die gericht zijn op de ontwikkeling van ziekteresistente stammen, om zo bij te dragen tot een vermindering van het gebruik van antimicrobiële stoffen;
 - g. het gebruik van vaccinatie, onder andere in de aquacultuur, evenals van alternatieven te bevorderen om bepaalde ziekten te helpen voorkomen en onnodig gebruik van antimicrobiële stoffen te vermijden;
 - h. de ontwikkeling en het gebruik te bevorderen van innovatieve additieven voor diervoeding, met inbegrip van additieven om de fysiologische toestand van dieren te verbeteren;

⁽⁵⁸⁾ Aanbeveling van de Raad van 7 december 2018 over betere samenwerking bij de bestrijding van ziektes die door vaccinatie kunnen worden voorkomen (2018/C 466/01), (PB C 466 van 28.12.2018, blz. 1).

⁽⁵⁹⁾ Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013 (PB L 435 van 6.12.2021, blz. 1).

⁽⁶⁰⁾ https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/funding/emfaf_en

⁽⁶¹⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Strategische richtsnoeren voor een duurzamere en concurrere EU-aquacultuur voor de periode 2021 tot en met 2030", COM(2021) 236 final.

⁽⁶²⁾ DNA-technieken die alleen worden toegepast bij soorten waarvoor de risicobeoordeling een gunstig resultaat heeft opgeleverd.

- i. te zorgen voor bijscholing over infectiepreventie en -bestrijding en biobeveiliging voor al het personeel dat in relevante omgevingen werkt, aan de hand van pedagogische en gedragsinzichten;
 - j. per sector gerichte maatregelen te ontwikkelen, zodra gegevens over het gebruik van antimicrobiële stoffen per soort voedselproducerende dieren beschikbaar komen overeenkomstig artikel 57 van Verordening (EU) 2019/6;
9. goede, empirisch onderbouwde mestbeheerpraktijken en goede praktijken voor het beheer van zuiveringsslib toe te passen in de landbouw om de blootstelling van het milieu aan stoffen met antimicrobiële eigenschappen en aan AMR-determinanten te verminderen;

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE OM IN NAUWE SAMENWERKING MET DE LIDSTATEN DE VOLGENDE MAATREGELEN TE NEMEN:

10. uiterlijk [drie jaar na de vaststelling van de aanbeveling van de Raad] in overleg met het ECDC en op kosteneffectieve wijze, EU-richtsnoeren voor infectiepreventie en -bestrijding in de menselijke-gezondheidszorg ontwikkelen, met name voor ziekenhuizen en instellingen voor langdurige zorg. Bij het opstellen van deze richtsnoeren zou rekening moeten worden gehouden met internationale richtsnoeren en moeten worden gezorgd voor nauwe samenwerking met Europese en nationale beroepsorganisaties;

D. *Beheer van antimicrobiële stoffen en verstandig gebruik van antimicrobiële stoffen*

MOEDIGT DE LIDSTATEN ERTOE AAN OM:

11. ervoor te zorgen dat er in de menselijke-gezondheidszorg, met inbegrip van eerstelijnszorg, instellingen voor langdurige zorg en gemeenschapszorg, maatregelen worden ingevoerd om het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen te ondersteunen, met name door:
- a. EU-richtsnoeren voor de behandeling van gangbare infecties en perioperatieve profylaxe toe te passen en, waar nodig, aan nationale omstandigheden aan te passen om de beste praktijken te eerbiedigen en het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen te optimaliseren;
 - b. maatregelen voor gezondheidswerkers, met inbegrip van apothekers, te ontwikkelen om ervoor te zorgen dat zij zich aan de richtsnoeren voor verstandig gebruik van antimicrobiële stoffen houden;
 - c. het invoeren van diagnostische tests aan te moedigen en te ondersteunen om, met name in de eerstelijnszorg, de behandeling met antimicrobiële stoffen te optimaliseren;
 - d. te zorgen voor een passende organisatie van en geschikte vaardigheden bij het personeel;
12. over programma's te beschikken voor de inzameling en veilige verwijdering van ongebruikte, vervallen of overgebleven antimicrobiële stoffen uit de gemeenschapszorg, ziekenhuizen en instellingen voor langdurige zorg, en bij landbouwbedrijven en aanbieders van diergeneesmiddelen, dierenartspraktijken en productiefaciliteiten van antimicrobiële stoffen;

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE OM IN NAUWE SAMENWERKING MET DE LIDSTATEN DE VOLGENDE MAATREGELEN TE NEMEN:

13. werken aan de ontwikkeling van EU-richtsnoeren voor de behandeling van belangrijke gangbare infecties bij de mens en voor perioperatieve profylaxe bij de mens, met inbegrip van informatie over het gebruik van adequate diagnostische tests, de behoefte aan antibiotica, de keuze van het geschikte antibioticum (indien nodig), de dosis en doseringsintervallen, en de duur van de behandeling/profylaxe, rekening houdend met de beste beschikbare praktijken, de beschikbaarheid van antibiotica en de noodzaak om ervoor te zorgen dat deze optimaal en verstandig worden gebruikt. Bij het opstellen van deze richtsnoeren zou rekening moeten worden gehouden met het AWaRe-antibioticaboek van de WHO ⁽⁶³⁾ en zou moeten worden gezorgd voor nauwe samenwerking met Europese en nationale beroepsorganisaties. Aangezien de resistentiepatronen bij organismen per regio kunnen verschillen, zouden de specifieke klinische eisen door de afzonderlijke lidstaten moeten worden bepaald.

⁽⁶³⁾ <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-MHP-HPS-EML-2022.02>

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE EN MOEDIGT DE LIDSTATEN AAN DE VOLGENDE MAATREGELEN TE NEMEN:

14. bij de veiligheidsbeoordeling van en besluitvorming over gewasbeschermingsmiddelen en biociden op basis van wetenschappelijk onderzoek en bewijs rekening houden met het risico als gevolg van het gebruik van deze middelen op de ontwikkeling van resistentie tegen antimicrobiële stoffen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik, en in voorkomend geval, beslissingen herzien indien nieuw bewijs aan het licht komt. Indien nodig moeten voor de betrokken producten passende voorwaarden of gebruiksbeperkingen worden toegepast;

E. **Aanbevolen streefwaarden voor het gebruik van antimicrobiële stoffen en voor de resistentie tegen antimicrobiële stoffen**

VERZOEKT DE LIDSTATEN:

15. passende nationale maatregelen te nemen teneinde ervoor te zorgen dat het totale antibioticagebruik bij mensen (in DDD per 1 000 inwoners per dag), dat wil zeggen de som van het gebruik in de gemeenschapzorg en in de ziekenhuissector, met inbegrip van de instellingen voor langdurige zorg en de thuiszorg, uiterlijk 2030 in de Unie met 20 % is verminderd ten opzichte van het referentiejaar 2019;
16. passende nationale maatregelen te nemen teneinde ervoor te zorgen dat uiterlijk 2030 ten minste 65 % van het totale antibioticagebruik bij de mens afkomstig is uit de Access-groep zoals gedefinieerd in de AWaRe-classificatie van de WHO ⁽⁶⁴⁾;
17. passende nationale maatregelen te nemen teneinde ervoor te zorgen dat uiterlijk 2030 de totale incidentie van bloedstroominfecties met meticillineresistente *Staphylococcus aureus* (MRSA) (aantal per 100 000 inwoners) in de EU met 15 % is gedaald ten opzichte van het referentiejaar 2019;
18. passende nationale maatregelen te nemen teneinde ervoor te zorgen dat uiterlijk 2030 de totale incidentie van bloedstroominfecties met derde-generatie-cefalosporineresistente *Escherichia coli* (aantal per 100 000 inwoners) in de EU met 10 % is gedaald ten opzichte van het referentiejaar 2019;
19. passende nationale maatregelen te nemen teneinde ervoor te zorgen dat uiterlijk 2030 de totale incidentie van bloedstroominfecties met carbapenemresistente *Klebsiella pneumoniae* (aantal per 100 000 inwoners) in de EU met 5 % is gedaald ten opzichte van het referentiejaar 2019.

De aanbevolen individuele bijdragen van de lidstaten om deze streefwaarden van de Unie te halen, zijn opgenomen in de bijlage bij deze aanbeveling.

20. indicatoren vast te stellen en beste praktijken inzake de toepassing ervan te delen ter ondersteuning van de verwezenlijking van de aanbevolen streefwaarden en van doelstellingen voor andere AMR-gerelateerde aspecten, zoals infectiepreventie en -bestrijding, het beheer van antimicrobiële stoffen, voorschrijfpactijken en opleidingen;

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE EN MOEDIGT DE LIDSTATEN AAN DE VOLGENDE MAATREGELEN TE NEMEN:

21. passende maatregelen nemen om bij te dragen tot de verwezenlijking van de doelstelling van de “van boer tot bord”-strategie en het actieplan om alle verontreiniging tot nul terug te dringen, namelijk een vermindering van 50 % in uiterlijk 2030 van de totale verkoop in de EU van antimicrobiële stoffen die worden gebruikt voor landbouwhuisdieren en in de aquacultuur;

F. **Bewustmaking, onderwijs en opleiding**

MOEDIGT DE LIDSTATEN ERTOE AAN OM:

22. er in samenwerking met instituten voor hoger en beroepsonderwijs, evenals belanghebbenden, en aan de hand van pedagogische en gedragsinzichten, voor te zorgen dat nationale bijscholingsprogramma's en curricula onder andere bij geneeskunde, verpleegkunde, verloskunde, farmacie, tandheelkunde, diergeneeskunde, landbouwkunde en milieuwetenschappen verplichte sectoroverschrijdende opleidingen en vaardigheids cursussen bevatten over AMR, infectiepreventie en -bestrijding, milieurisico's, biobeveiliging en het beheer van antimicrobiële stoffen, met inbegrip van het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen, naargelang het geval;

⁽⁶⁴⁾ <https://www.who.int/publications/i/item/2021-aware-classification>

23. de bevolking en de gezondheidswerkers die werkzaam zijn in de menselijke-gezondheids- en de veterinaire sector, bewust te maken van het bestaan van programma's voor de inzameling en veilige verwijdering van ongebruikte, verlopen en overgebleven antimicrobiële stoffen en van het belang van deze programma's voor de preventie van AMR, en beste praktijken uit te wisselen;
24. de communicatie en bewustmaking met betrekking tot AMR en het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen uit te breiden en te verbeteren om kennis en gedragsverandering te bevorderen door:
 - a. aan beroepsbeoefenaars in de menselijke-gezondheids-, de veterinaire en de landbouwkundige sector regelmatig geactualiseerde informatie over AMR op nationaal en lokaal niveau te verstrekken, evenals voorlichtingsmateriaal over AMR en het belang van doeltreffende infectiepreventie en -bestrijding, milieurisico's, bioveiligheid en het beheer van antimicrobiële stoffen, met inbegrip van het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen;
 - b. bewustmakingsactiviteiten en grootschalige communicatiecampagnes over AMR te ontwikkelen, met name gericht op de preventie van AMR door hygiëne, met name handhygiëne, en het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen op nationaal niveau;
 - c. gerichte voorlichtingscampagnes te ontwikkelen om meer bewustzijn te kweken bij specifieke bevolkingsgroepen, waarbij passende communicatiemiddelen en -kanalen voor deze specifieke groepen worden ingezet;
25. de Commissie, de relevante agentschappen van de Unie en de andere relevante organen over de bovengenoemde bewustmakingsactiviteiten en communicatiecampagnes te informeren en op dit gebied met hen samen te werken zodat deze activiteiten en campagnes een maximaal effect sorteren;

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE OM:

26. de bewustmakingsactiviteiten van de lidstaten op het gebied van AMR en het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen te ondersteunen en aan te vullen met pan-Europese communicatieacties, rekening houdend met een kosteneffectieve aanpak en op basis van de behoeften van de lidstaten;
27. de lidstaten te ondersteunen bij de bijscholing en het een leven lang leren over de dreiging van AMR en de preventie ervan in het kader van de "één gezondheid"-benadering van beroepsbeoefenaars in de sectoren menselijke gezondheid, diergezondheid en landbouwkunde, door middel van opleidingsmogelijkheden zoals het initiatief "Betere opleiding voor veiliger voedsel" ⁽⁶⁵⁾;

G. *Onderzoek en ontwikkeling en stimulansen voor innovatie en de toegang tot antimicrobiële stoffen en andere medische tegenmaatregelen voor AMR*

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE EN MOEDIGT DE LIDSTATEN AAN DE VOLGENDE MAATREGELEN TE NEMEN:

28. door middel van "push-stimulansen" onderzoek en technologische innovatie ondersteunen voor de opsporing, preventie en behandeling van infecties bij mensen veroorzaakt door ziekteverwekkers die resistent zijn tegen antimicrobiële stoffen, met inbegrip van de totstandbrenging van en aanzienlijke investeringen in een Europees partnerschap op het gebied van een "één gezondheid"-benadering van AMR om de coördinatie, afstemming en financiering van sectoroverschrijdend onderzoek en innovatie mogelijk te maken;
29. op gecoördineerde wijze met nationale en meerlandeninitiatieven de ontwikkeling en de toegankelijkheid bevorderen van antimicrobiële stoffen en andere medische tegenmaatregelen die relevant zijn voor de bestrijding van AMR bij mensen, met name diagnostische tests en vaccins tegen ziekteverwekkers die resistent zijn tegen antimicrobiële stoffen.

DAARTOE VERWELKOMT DE RAAD HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE OM:

- a. de lidstaten te blijven ondersteunen bij het in kaart brengen, op het niveau van de Unie en de lidstaten, van prioritair ziekteverwekkers die resistent zijn tegen antimicrobiële stoffen, bij het in kaart brengen van bestaande, verwachte en ontbrekende medische tegenmaatregelen voor AMR en bij het vaststellen van profielen van doelp producten, in lijn met nationale initiatieven;
- b. het onderzoek naar en de ontwikkeling van medische tegenmaatregelen voor AMR te ondersteunen, met name door de financiering van translationeel onderzoek en de ontwikkeling in een laat stadium van medische tegenmaatregelen voor AMR, met inbegrip van klinische proeven voor antimicrobiële stoffen, te coördineren;

⁽⁶⁵⁾ https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/official-controls-and-enforcement/legislation-official-controls/better-training-safer-food_nl

- c. de continuïteit van de levering van antimicrobiële stoffen en andere medische tegenmaatregelen voor AMR in de EU te verbeteren, met name door, in samenwerking met de lidstaten, de initiatieven van de lidstaten op het gebied van productie, aankoop en het aanleggen van voorraden te ondersteunen en te coördineren, en door belemmeringen op EU-aan te pakken;
 - d. de prognose van de vraag naar antibiotica te verbeteren, waarbij de kwetsbaarheden in de toeleveringsketens van antibiotica worden beoordeeld en aangepakt, en waar nodig gerichte maatregelen in te voeren voor het aanleggen van voorraden van antibiotica om tekorten te voorkomen;
30. bij te dragen aan het ontwerp en de governance van een meerlandenregeling voor pull-stimulansen van de Unie om de innovatie, de ontwikkeling van nieuwe antimicrobiële stoffen en de toegang tot bestaande en nieuwe antimicrobiële stoffen te verbeteren, waaraan de lidstaten op vrijwillige basis kunnen deelnemen. Een dergelijke regeling kan bijvoorbeeld de vorm aannemen van inkomensgaranties, beloningen voor het op de markt brengen in combinatie met inkomensgaranties, forfaitaire beloningen voor het op de markt brengen of mijlpaalbetalingen en zou kunnen worden gefinancierd op EU- of nationaal niveau of, in voorkomend geval, medegefinancierd;
31. middelen te bundelen, gezamenlijke acties te ondernemen, financieel bij te dragen aan de uitvoering van het systeem voor pull-stimulansen en zich ertoe te verbinden deel te nemen aan het netwerk ⁽⁶⁶⁾ zoals bedoeld in het EU4Health-werkprogramma van 2023;
32. de regeling en het effect ervan op de ontwikkeling en toegankelijkheid van antimicrobiële stoffen regelmatig te evalueren;
33. de ontwikkeling en het in de handel brengen van doeltreffende en empirisch onderbouwde alternatieven voor antimicrobiële stoffen en van vaccins voor de veterinaire zorg te stimuleren;

H. **Samenwerking**

MOEDIGT DE LIDSTATEN ERTOE AAN OM:

34. gegevens over AMR en over het gebruik van antimicrobiële stoffen te rapporteren aan het wereldwijde systeem voor de surveillance van resistentie tegen en gebruik van antimicrobiële stoffen (GLASS) ⁽⁶⁷⁾;
35. de regelmatige bijeenkomsten van het “één gezondheid”-netwerk van de EU voor AMR en andere relevante comités en werkgroepen waarin AMR wordt besproken, aan te grijpen om:
- a. hun onderlinge samenwerking, evenals de samenwerking met de Commissie, de betrokken agentschappen van de Unie en met belanghebbenden, beroepsbeoefenaars en deskundigen op het gebied van AMR, uit te breiden;
 - b. beste praktijken uit te wisselen, met name wat betreft maatregelen om ervoor te zorgen dat gezondheidswerkers de richtsnoeren voor verstandig gebruik naleven, alsook wat betreft doeltreffende bewustmakingsmaatregelen;
 - c. nationale actieplannen inzake AMR en daarmee verband houdende uitvoeringsverslagen en evaluaties met elkaar, met de Commissie en met de betrokken agentschappen van de Unie te delen, en uitwisseling van ervaringen in dit verband mogelijk te maken;
36. de samenwerking op het gebied van AMR tussen beroepsbeoefenaars in de sectoren menselijke gezondheid, diergezondheid, milieu en landbouwkunde, en met belanghebbenden te versterken, teneinde de “één gezondheid”-benadering inzake AMR te verbeteren;

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE OM:

37. de samenwerking op het gebied van AMR tussen de EFSA, het EMA, het ECDC, het EEA en het ECHA uit te breiden en de “één gezondheid”-benadering inzake AMR te versterken via een interinstitutionele werkgroep inzake AMR. Deze werkgroep zal:
- a. een doeltreffend platform bieden voor regelmatige bijeenkomsten om ervoor te zorgen dat er informatie over AMR wordt uitgewisseld en om toekomstige verzoeken en mandaten te bespreken, en
 - b. werken aan de integratie van surveillancegegevens in alle sectoren;

⁽⁶⁶⁾ CP-p-23-16, Ondersteuning van innovatie van en toegang tot antimicrobiële stoffen.

⁽⁶⁷⁾ <https://www.who.int/initiatives/glass>

38. een monitoringkader te ontwikkelen om de vooruitgang en de resultaten te beoordelen die zijn geboekt bij de uitvoering van het AMR-actieplan van 2017 en deze aanbeveling;

I. Wereldwijd

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE EN MOEDIGT DE LIDSTATEN AAN DE VOLGENDE MAATREGELEN TE NEMEN:

39. pleiten voor de ontwikkeling van normen door internationale normalisatie-instanties en de toepassing ervan door derde landen, en met name voor:
- a. ambitieuzere normen en richtsnoeren van de WOA in zake een verantwoord en verstandig gebruik van antimicrobiële stoffen in de diergeneeskunde, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzaak om het gebruik van antimicrobiële stoffen ter bevordering van de groei of de productiviteit van dieren geleidelijk af te bouwen;
 - b. de ontwikkeling van richtsnoeren voor het verstandige gebruik van antimicrobiële stoffen voor fytosanitaire doeleinden via het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten ⁽⁶⁸⁾;
 - c. de toepassing van de normen van de Codex Alimentarius ⁽⁶⁹⁾, de “praktijkcode om de overdracht van AMR via voeding te beheersen en tot een minimum te beperken” (Code of Practice to Minimise and Contain Foodborne Antimicrobial Resistance) ⁽⁷⁰⁾, de “richtsnoeren inzake geïntegreerde monitoring en surveillance van de overdracht van AMR via voeding” (Guidelines on Integrated Monitoring and Surveillance of Foodborne Antimicrobial Resistance) ⁽⁷¹⁾ en de “richtsnoeren inzake risicoanalyse van de overdracht van AMR via voeding” (Guidelines for Risk Analysis of Foodborne Antimicrobial Resistance) ⁽⁷²⁾;
40. werken aan de preventie van AMR via de “één gezondheid” -benadering door hun capaciteit te versterken in samenwerking met de vierpartijenalliantie, zoals beschreven in actiespoor 5 van het gezamenlijke één gezondheid-actieplan (2022-2026) dat door de vierpartijenalliantie is ontwikkeld ⁽⁷³⁾;
41. aan de hand van een “één gezondheid”-benadering werken aan het invoeren van concrete bepalingen inzake AMR in het kader van onderhandelingen over een mogelijke internationale overeenkomst van de WHO inzake pandemiepreventie, -paraatheid en -respons, overeenkomstig Besluit (EU) 2022/451 van de Raad ⁽⁷⁴⁾;
42. de initiatieven van de WHO steunen om richtsnoeren op te stellen voor de wijze waarop goede productiepraktijken op het beheer van afval en afvalwater in het kader van de productie van antimicrobiële stoffen moeten worden toegepast, aan de hand van het besluit van de raad van bestuur van de WHO van 30 november 2018 daarover ⁽⁷⁵⁾;
43. ervoor pleiten dat AMR hoog op de politieke agenda wordt geplaatst bij G7- en G20-ontmoetingen, zodat er op mondiaal niveau ambitieuze toezeggingen worden gedaan, onder meer om de financiële lasten als gevolg van de push- en pull-stimulansen voor antimicrobiële stoffen eerlijk onder de landen van de G7 of de G20 te verdelen;
44. ervoor pleiten dat tijdens de geplande VN-conferentie op hoog niveau over AMR in 2024 mondiale toezeggingen worden gedaan om AMR aan te pakken;
45. steun verlenen en actief deelnemen aan het “AMR-multistakeholderpartnerschapsplatform” ⁽⁷⁶⁾ van de vierpartijen-alliantie, om te helpen een gedeelde mondiale visie vast te stellen en meer consensus over AMR te bereiken;

⁽⁶⁸⁾ <https://www.ipcc.int/en/>

⁽⁶⁹⁾ Foodborne antimicrobial resistance (fao.org).

⁽⁷⁰⁾ https://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/sh-proxy/en/?lnk=1&url=https%253A%252F%252Fworkspace.fao.org%252Fsites%252Fcodex%252Fstandards%252FCXC%2B61-2005%252FCXC_061e.pdf

⁽⁷¹⁾ https://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/sh-proxy/ar/?lnk=1&url=https%253A%252F%252Fworkspace.fao.org%252Fsites%252Fcodex%252Fstandards%252FCXG%2B94-2021%252FCXG_94e.pdf

⁽⁷²⁾ https://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/sh-proxy/en/?lnk=1&url=https%253A%252F%252Fworkspace.fao.org%252Fsites%252Fcodex%252Fstandards%252FCXG%2B77-2011%252FCXG_077e.pdf

⁽⁷³⁾ One health joint plan of action (2022–2026): working together for the health of humans, animals, plants and the environment (who.int).

⁽⁷⁴⁾ Besluit (EU) 2022/451 van de Raad van 3 maart 2022 tot machtiging tot het openen van onderhandelingen namens de Europese Unie voor een internationale overeenkomst inzake pandemiepreventie, -paraatheid en -respons, alsook voor aanvullende wijzigingen van de Internationale Gezondheidsregeling (2005) (PB L 92 van 21.3.2022, blz. 1).

⁽⁷⁵⁾ https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB144/B144_19-en.pdf

⁽⁷⁶⁾ <https://www.fao.org/antimicrobial-resistance/quadrupartite/the-platform/en/>

46. ontwikkelingscapaciteit leveren en AMR-maatregelen ondersteunen in lage- en middeninkomenslanden, met name door:
- a. deel te nemen aan het Team Europa-initiatief met Afrika inzake duurzame gezondheidsbeveiliging via een “één gezondheid”-benadering ⁽⁷⁷⁾, dat is bedoeld om bij te dragen aan de bestrijding van AMR;
 - b. de uitvoering van de nationale “één gezondheid”-actieplannen inzake AMR in lage- en middeninkomenslanden te ondersteunen, met name via het VN-multipartnertrustfonds (MPTF) voor AMR ⁽⁷⁸⁾;
 - c. bij te dragen aan de inspanningen ter bestrijding van infectieziekten en AMR in lage- en middeninkomenslanden, zoals het Partnerschap voor klinische proeven tussen Europese en ontwikkelingslanden (Gemeenschappelijke Onderneming “Mondiale gezondheid EDCTP3”) ⁽⁷⁹⁾ en, in voorkomend geval, via niet-gouvernementele initiatieven, zoals het Internationaal Centrum voor oplossingen voor antimicrobiële resistentie (ICARS) ⁽⁸⁰⁾, het Mondiaal Partnerschap voor onderzoek en ontwikkeling op het gebied van antibiotica (GARDP) ⁽⁸¹⁾ en ReAct ⁽⁸²⁾;

J. **Verslaglegging**

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE OM:

47. binnen vier jaar na de vaststelling verslag uit te brengen aan de Raad over het gevolg dat aan deze aanbeveling is gegeven.

Gedaan te Luxemburg, 13 juni 2023.

Voor de Raad
De voorzitter
J. PEHRSON

⁽⁷⁷⁾ <https://europa.eu/capacity4dev/tei-jp-tracker/tei/sustainable%20A0health-security-africa>

⁽⁷⁸⁾ <https://mptf.undp.org/fund/amr00>

⁽⁷⁹⁾ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/health/edctp_nl

⁽⁸⁰⁾ <https://icars-global.org/>

⁽⁸¹⁾ <https://gardp.org/>

⁽⁸²⁾ <https://www.reactgroup.org/>

BIJLAGE

COM(2023) 191 final

Bijdragen van de lidstaten om de in punt E van deze aanbeveling vastgelegde, door de EU aanbevolen streefwaarden te halen ⁽¹⁾.

1. Nationale aanbevolen streefwaarden inzake het totale antibioticagebruik in de eerstelijnszorg en de ziekenhuissector samen, met inbegrip van instellingen voor langdurige zorg (DDD per 1 000 inwoners per dag)

Lidstaat	Totaal antibioticagebruik in de gemeenschapszorg en de ziekenhuissector samen, met inbegrip van instellingen voor langdurige zorg (DDD per 1 000 inwoners per dag) in 2019 ⁽¹⁾	Aanbevolen vermindering van de streefwaarde in uiterlijk 2030
NL	9,5	3 %
AT	11,6	3 %
EE	11,8	3 %
SE	11,8	3 %
DE	12,6 ⁽¹⁾	9 %
SI	13,0	9 %
LV	13,9	9 %
HU	14,4	9 %
FI	14,7	9 %
DK	15,3	9 %
LT	16,1	9 %
CZ	16,9	9 %
HR	18,8	9 %
PT	19,3	9 %
SK	19,3	9 %
BG	20,7	18 %
MT	20,7	18 %
LU	21,1	18 %
BE	21,4	18 %
IT	21,7	18 %
IE	22,8	27 %
PL	23,6	27 %
ES	24,9	27 %
FR	25,1	27 %
RO	25,8	27 %
CY	30,1	27 %
EL	34,1	27 %

⁽¹⁾ Sommige lidstaten hebben sinds het referentiejaar 2019 vooruitgang geboekt bij het aanpakken van AMR of het gebruik van antimicrobiële stoffen.

- (¹) Gegevens van het Europees netwerk voor de surveillance van het gebruik van antimicrobiële stoffen (ESAC-Net). De populatiegegevens zijn afkomstig van Eurostat.
- (²) Duitsland heeft geen gegevens over het gebruik in de ziekenhuissector aan ESAC-Net gerapporteerd. Het totale verbruik werd geschat op basis van het gemiddelde aandeel van de ziekenhuissector in het totale gebruik in de EU.

2. Nationale aanbevolen streefwaarden inzake het percentage van het gebruik van antibiotica van de Access-groep ten opzichte van het gebruik van alle antibiotica (uit de Access-, de Watch-, de Reserve- en de Unclassified-groep) die zijn opgenomen in de AWaRe-classificatie van de WHO (³))

Lidstaat	Percentage van het gebruik van antibiotica uit de Access-groep ten opzichte van het gebruik van alle antibiotica (uit de Access-, de Watch-, de Reserve- en de Unclassified-groep) die zijn opgenomen in de AWaRe-classificatie in 2019 (¹)	Aanbevolen streefwaarde in uiterlijk 2030
DK	79,1	Ten minste 65 %
FI	73,2	
FR	72,0	
NL	71,2	
SE	71,0	
IE	70,3	
LV	68,6	
BE	67,9	
LT	67,5	
ES	63,0	
HR	62,7	
SI	62,1	
PT	61,4	
EE	61,3	Ten minste 65 %
PL	60,4	
CZ	60,2	
LU	59,5	
AT	58,1	
RO	52,8	
HU	50,5	
MT	49,9	
IT	48,9	
CY	48,9	
EL	46,8	
BG	45,1	
SK	42,4	
DE	Geen gegevens (²)	

(³) <https://www.who.int/publications/i/item/2021-aware-classification>

- (¹) Gegevens van het Europees netwerk voor de surveillance van het gebruik van antimicrobiële stoffen (ESAC-Net). De populatiegegevens zijn afkomstig van Eurostat.
- (²) Duitsland heeft geen gegevens over het gebruik in de ziekenhuissector aan ESAC-Net gerapporteerd. Dit percentage kan dus niet worden berekend.

3. Nationale aanbevolen streefwaarden inzake de incidentie van bloedstroominfecties met meticillineresistente *Staphylococcus aureus* (MRSA) (aantal per 100 000 inwoners)

Lidstaat	Incidentie van bloedstroominfecties met meticillineresistente <i>Staphylococcus aureus</i> (¹) (MRSA) (aantal bloedstroominfecties per 100 000 inwoners) in 2019	Aanbevolen vermindering van de streefwaarde in uiterlijk 2030
NL	0,4	3 %
DK	0,8	3 %
EE	0,8	3 %
FI	1,1	3 %
SE	1,3	3 %
BG	1,5	3 %
LV	1,9	6 %
LU	2,1	6 %
AT	2,2	6 %
LT	2,2	6 %
SI	2,4	6 %
BE	2,6	6 %
HR	2,7	6 %
IE	3,1	6 %
CZ	3,1	6 %
DE	3,6	10 %
MT	3,8	10 %
HU	4,2	10 %
ES	4,2	10 %
PL	4,3	10 %
EL	4,6	10 %
SK	5,0	10 %
FR	5,6	18 %
CY	6,9	18 %
PT	11,4	18 %
IT	13,6	18 %
RO	13,7	18 %

(¹) Op basis van bestaande gegevens over invasieve isolaten die beschikbaar zijn van het Europees Netwerk voor de surveillance van AMR (EARS-Net), waarin invasieve isolaten meestal (> 99 %) afkomstig zijn van bloedstroominfecties met een zeer klein percentage (< 1 %) isolaten van hersenvliesontstekingen. De populatiegegevens zijn afkomstig van Eurostat.

4. Nationale aanbevolen streefwaarden inzake de incidentie van bloedstroominfecties met derde-generatie-cefalosporine-resistente *Escherichia coli* (aantal per 100 000 inwoners)

Lidstaten	Incidentie van bloedstroominfecties met derde-generatie-cefalosporineresistente <i>Escherichia coli</i> (¹) (aantal per 100 000 inwoners) in 2019	Aanbevolen vermindering van de streefwaarde in uiterlijk 2030
EL	2,6	0 %
BG	4,3	0 %
NL	4,5	0 %
LV	5,0	0 %
HR	5,3	0 %
LT	5,6	0 %
HU	5,7	0 %
CY	6,2	5 %
RO	6,3	5 %
SK	6,4	5 %
CZ	6,6	5 %
DK	6,6	5 %
AT	7,1	10 %
PL	7,4	10 %
SI	7,7	10 %
ES	7,8	10 %
EE	7,9	10 %
FI	8,0	10 %
IE	8,3	10 %
FR	8,6	10 %
SE	9,6	10 %
LU	10,1	12 %
PT	10,3	12 %
DE	12,0	12 %
MT	12,4	12 %
BE	13,2	12 %
IT	23,2	12 %

(¹) Op basis van bestaande gegevens over invasieve isolaten die beschikbaar zijn van het Europees Netwerk voor de surveillance van AMR (EARS-Net), waarin invasieve isolaten meestal (> 99 %) afkomstig zijn van bloedstroominfecties met een zeer klein percentage (< 1 %) isolaten van hersenvliesontstekingen. De populatiegegevens zijn afkomstig van Eurostat.

5. Nationale aanbevolen streefwaarden inzake de incidentie van bloedstroominfecties met carbapenemresistente *Klebsiella pneumoniae* (aantal per 100 000 inwoners)

Lidstaat	Incidentie van bloedstroominfecties met carbapenemresistente <i>Klebsiella pneumoniae</i> ⁽¹⁾ (aantal per 100 000 inwoners) in 2019	Aanbevolen vermindering van de streefwaarde in uiterlijk 2030
EE	0,00	0 %
LV	0,00	0 %
NL	0,02	0 %
SE	0,03	0 %
SI	0,05	2 %
FI	0,06	2 %
DK	0,07	2 %
CZ	0,09	2 %
HU	0,09	2 %
IE	0,11	2 %
LU	0,16	2 %
DE	0,20	2 %
AT	0,20	2 %
FR	0,22	2 %
BE	0,27	2 %
SK	0,52	4 %
LT	0,54	4 %
ES	0,76	4 %
HR	1,20	4 %
PL	1,38	4 %
MT	2,13	4 %
BG	2,29	4 %
CY	2,61	5 %
PT	2,93	5 %
RO	7,12	5 %
IT	8,51	5 %
EL	13,05	5 %

⁽¹⁾ Op basis van bestaande gegevens over invasieve isolaten die beschikbaar zijn van het Europees Netwerk voor de surveillance van AMR (EARS-Net), waarin invasieve isolaten meestal (> 99 %) afkomstig zijn van bloedstroominfecties met een zeer klein percentage (< 1 %) isolaten van hersenvliesontstekingen. De populatiegegevens zijn afkomstig van Eurostat.

IV

(Informatie)

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN
INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

EUROPESE COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾

21 juni 2023

(2023/C 220/02)

1 euro =

Munteenheid			Koers		
Munteenheid			Koers		
USD	US-dollar	1,0923	CAD	Canadese dollar	1,4435
JPY	Japanse yen	154,89	HKD	Hongkongse dollar	8,5510
DKK	Deense kroon	7,4479	NZD	Nieuw-Zeelandse dollar	1,7697
GBP	Pond sterling	0,85828	SGD	Singaporese dollar	1,4678
SEK	Zweedse kroon	11,7563	KRW	Zuid-Koreaanse won	1 413,88
CHF	Zwitserse frank	0,9803	ZAR	Zuid-Afrikaanse rand	20,0783
ISK	IJslandse kroon	148,30	CNY	Chinese yuan renminbi	7,8519
NOK	Noorse kroon	11,7470	IDR	Indonesische roepia	16 330,80
BGN	Bulgaarse lev	1,9558	MYR	Maleisische ringgit	5,0737
CZK	Tsjechische koruna	23,763	PHP	Filipijnse peso	60,747
HUF	Hongaarse forint	369,90	RUB	Russische roebel	
PLN	Poolse zloty	4,4328	THB	Thaise baht	38,056
RON	Roemeense leu	4,9625	BRL	Braziliaanse real	5,2273
TRY	Turkse lira	25,7343	MXN	Mexicaanse peso	18,7393
AUD	Australische dollar	1,6154	INR	Indiase roepie	89,5765

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentievoeten.

Samenvatting van de besluiten van de Europese Commissie betreffende autorisaties voor het in de handel brengen voor gebruik en/of het gebruik van stoffen die zijn opgenomen in bijlage XIV bij Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (Reach)

(Bekendgemaakt overeenkomstig artikel 64, lid 9, van Verordening (EG) nr. 1907/2006 ⁽¹⁾)

(Voor de EER relevante tekst)

(2023/C 220/03)

Besluit tot verlening van een autorisatie

Referentie van het besluit ⁽¹⁾	Datum van het besluit	Naam van de stof	Houder van de autorisatie	Nummer van de autorisatie	Toegestaan gebruik	Datum van verstrijken van de herbeoordelingstermijn	Gronden voor het besluit
C(2023) 3793	15 juni 2023	4-(1,1,3,3-tetramethylbutyl)fenol, geëthoxyleerd (4-tert-OPnEO) EG-nr.-; CAS-nr.-	LFB Biomedicaments, 3 avenue des Tropiques, ZA de Courtaboeuf, 91940, Les Ulis, Frankrijk	REACH/23/19/0	Virusinactivering bij de vervaardiging van uit plasma verkregen immunoglobulinen	4 januari 2028	Overeenkomstig artikel 60, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1907/2006 wegen bij het gebruik van de stof de sociaaleconomische voordelen zwaarder dan het risico voor de gezondheid van de mens en het milieu en zijn er geen geschikte alternatieve stoffen of technieken.

⁽¹⁾ ¹ Het besluit is te vinden op de website van de Europese Commissie: Authorisation (europa.eu).

⁽¹⁾ PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1.

Samenvatting van de besluiten van de Europese Commissie betreffende autorisaties voor het in de handel brengen voor gebruik en/of het gebruik van stoffen die zijn opgenomen in bijlage XIV bij Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (Reach)

(Bekendgemaakt overeenkomstig artikel 64, lid 9, van Verordening (EG) nr. 1907/2006 ⁽¹⁾)

(Voor de EER relevante tekst)

(2023/C 220/04)

Besluit tot verlening van een autorisatie

Referentie van het besluit ⁽¹⁾	Datum van het besluit	Naam van de stof	Houder van de autorisatie	Nummer van de autorisatie	Toegestaan gebruik	Datum van verstrijken van de herbeoordelingstermijn	Gronden voor het besluit
C(2023) 3807	15 juni 2023	4-(1,1,3,3-tetramethylbutyl)fenol, geëthoxyleerd (4-tert-OPnEO) EG-nr. -; CAS-nr. -	Merck Millipore Limited, 37, Tullagreen, Carrigtwohill, Cork, Ierland	REACH/23/20/0 REACH/23/20/1	Industrieel gebruik als oppervlakteactieve stof voor de productie van twee soorten gemengde cellulose-estermembranen ("lateral flow"- en microfiltratiemembranen) Downstreamgebruik als bestanddeel van twee soorten gemengde cellulose-estermembranen ("lateral flow"- en microfiltratiemembranen)	4 januari 2033	Overeenkomstig artikel 60, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1907/2006 wegens bij het gebruik van de stof de sociaaleconomische voordelen zwaarder dan het risico voor de gezondheid van de mens en het milieu en zijn er geen geschikte alternatieve stoffen of technieken.

⁽¹⁾ Het besluit is te vinden op de website van de Europese Commissie: Authorisation (europa.eu).

⁽¹⁾ PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1.

INFORMATIE OVER DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA

Bekendmaking van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA betreffende de bij terugvordering van staatssteun toe te passen rentepercentages en referentie- en disconteringspercentages voor de EVA-staten, zoals die met ingang van 1 april 2023 gelden

(Bekendgemaakt overeenkomstig de voorschriften betreffende de referentie- en disconteringspercentages in deel VII van de richtsnoeren staatssteun van de Autoriteit en artikel 10 van Besluit nr. 195/04/COL van de Autoriteit van 14 juli 2004 ⁽¹⁾)

(2023/C 220/05)

De basispercentages worden berekend overeenkomstig het hoofdstuk over de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld in de richtsnoeren staatssteun van de Autoriteit, gewijzigd bij Besluit nr. 788/08/COL van de Autoriteit van 17 december 2008. Om de toepasselijke referentiepercentages te verkrijgen, worden overeenkomstig de richtsnoeren staatssteun passende marges toegevoegd aan het basispercentage.

De basispercentages zijn als volgt vastgesteld:

	IJsland	Liechtenstein	Noorwegen
1.4.2023 –	6,37	0,00	3,15

⁽¹⁾ PB L 139 van 25.5.2006, blz. 37, en EER-supplement bij het PB nr. 26/2006 van 25.5.2006, blz. 1.

Staatssteun — Besluit om geen bezwaar te maken

(2023/C 220/06)

De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA maakt geen bezwaar tegen de volgende steunmaatregel:

Datum van vaststelling van het besluit	8 maart 2023
Zaaknummer	90026
Nummer van het besluit	43/23/COL
EVA-staat	Noorwegen
Benaming (en/of naam van de begunstigde)	Wijziging van de Noorse CO ₂ -compensatieregeling – bodemprijs
Rechtsgrondslag	Wijziging van artikel 6 van de verordening inzake CO ₂ -compensatie voor de maakindustrie in Noorwegen voor de periode 2021-2030, goed te keuren door het ministerie van Klimaat en Milieu. De Noorse nationale begroting, jaarlijks goedgekeurd door het parlement (<i>Stortinget</i>)
Soort maatregel	Steunregeling
Doel	Milieubescherming
Vorm van de steun	Rechtstreekse subsidie
Begrotingsmiddelen	2022: 4,7 miljard NOK (raming) Totaal: 81 miljard NOK (raming)
Intensiteit	Tot 75 %
Looptijd	1 januari 2021 — 31 december 2030
Economische sectoren	Sectoren en subsectoren in bijlage I bij de richtsnoeren van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA betreffende bepaalde staatssteunmaatregelen in het kader van het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten na 2021
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Het Noorse milieuagentschap Postbus 5672 Torgarden N-7485 Trondheim NOORWEGEN
Overige informatie	

De tekst van het besluit in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, kan worden geraadpleegd op de website van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA: <http://www.eftasurv.int/state-aid/state-aid-register/decisions/>

Mededeling van Noorwegen in verband met Richtlijn 94/22/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de voorwaarden voor het verlenen en het gebruikmaken van vergunningen voor de prospectie, de exploratie en de productie van koolwaterstoffen

Bekendmaking van een uitnodiging tot het indienen van aanvragen voor vergunningen voor oliewinning op het Noors continentaal plat – Vergunningsronde in tevoren afgebakende gebieden (Awards in Predefined Areas) 2023

(2023/C 220/07)

Het Noorse Ministerie van Olie en Energie gaat hierbij over tot bekendmaking van een uitnodiging tot het indienen van aanvragen voor vergunningen voor oliewinning overeenkomstig artikel 3, lid 2, punt a), van Richtlijn 94/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 1994 betreffende de voorwaarden voor het verlenen en het gebruikmaken van vergunningen voor de prospectie, de exploratie en de productie van koolwaterstoffen ⁽¹⁾.

Vergunningen voor oliewinning worden uitsluitend toegewezen aan naamloze vennootschappen die zijn geregistreerd in Noorwegen of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (de EER-Overeenkomst), of aan natuurlijke personen die ingezetenen zijn van een staat die partij is bij de EER-Overeenkomst.

Ondernemingen die geen vergunninghouders op het continentaal plat van Noorwegen zijn, kunnen winningsvergunningen toegewezen krijgen indien zij vooraf als geschikte vergunninghouders op het Noors continentaal plat zijn erkend.

Ondernemingen die individuele aanvragen indienen en ondernemingen die als onderdeel van een groep hun aanvragen indienen, zullen door het Ministerie op gelijke voet worden behandeld. Aanvragers die een individuele aanvraag indienen of aanvragers die onderdeel zijn van een groep die een gezamenlijke aanvraag indient, zullen allen worden aangemerkt als aanvragers voor een winningsvergunning. Het Ministerie kan aan de hand van door groepen of door individuele aanvragers ingediende aanvragen de samenstelling van de vergunninghoudende groepen bepalen, onder meer door aanvragers in een gezamenlijke aanvraag te schrappen en individuele aanvragers toe te voegen, en de exploitant voor deze groepen aanstellen.

Voor de toekenning van een participatie in een winningsvergunning is vereist dat de vergunninghouders een overeenkomst voor aardoliewinningsactiviteiten aangaan, daarbij inbegrepen een gezamenlijke exploitatieovereenkomst en een financiële overeenkomst. Indien de winningsvergunning stratigrafisch wordt verdeeld, moeten de vergunninghouders van de twee stratigrafisch verdeelde vergunningen tevens een specifieke gezamenlijke exploitatie-overeenkomst sluiten waarin de onderlinge betrekkingen rond de verdeelsleutel worden geregeld.

De vergunninghouders vormen na de ondertekening van deze overeenkomsten een gemeenschappelijke onderneming waarin de omvang van hun participatie te allen tijde identiek is aan hun participatie in de winningsvergunning.

De vergunningsdocumenten zijn hoofdzakelijk gebaseerd op relevante stukken van de vergunningsronde in tevoren afgebakende gebieden 2022. Het doel hiervan is de voornaamste elementen van aanpassingen aan het kader beschikbaar te stellen voor de potentiële aanvragers, voordat de aanvragen moeten worden ingediend.

Criteria voor de toekenning van een winningsvergunning

Voor het bevorderen van een verstandig beheer van de grondstoffen en een snelle en efficiënte exploratie naar en winning van aardolie op het Noors continentaal plat, met inbegrip van de samenstelling van groepen vergunninghouders om dit te bereiken, gelden de volgende criteria bij de toekenning van participaties in winningsvergunningen en voor de aanstelling van een exploitant:

- a) Het inzicht van de aanvrager in de geologie van het betrokken geografische gebied, en hoe de vergunninghouders voorstellen een efficiënte exploratie naar olie uit te voeren.
- b) De relevante technische expertise van de aanvrager en hoe deze expertise actief de kosteneffectieve exploratie en, eventueel, de winning van olie in het betrokken geografische gebied kan bevorderen.
- c) De opgedane ervaring van de aanvrager op het Noors continentaal plat dan wel gelijkwaardige relevante ervaring in andere gebieden.
- d) Dat de aanvrager over voldoende financiële middelen beschikt om de exploratie naar en, eventueel, de winning van olie in het desbetreffende geografische gebied uit te voeren.

⁽¹⁾ PB L 164 van 30.6.1994, blz. 3.

- e) Indien de aanvrager een vergunninghouder is of is geweest, kan het Ministerie rekening houden met elke blijk van inefficiëntie of gebrek aan verantwoordingsplicht van de aanvrager als vergunninghouder. In het belang van de nationale veiligheid kan het Ministerie de toegang tot en het recht op de uitoefening van aardoliewinningsactiviteiten weigeren indien de aanvrager of vergunninghouder in feite wordt gecontroleerd door een staat buiten de EER of door burgers van een dergelijke staat.
- f) Winningsvergunningen worden hoofdzakelijk toegekend aan een gemeenschappelijke onderneming waarvan ten minste één vergunninghouder als exploitant minstens één boring op het Noors continentaal plat heeft uitgevoerd, dan wel buiten het Noors continentaal plat gelijkwaardige relevante operationele ervaring heeft opgedaan.
- g) Winningsvergunningen worden hoofdzakelijk toegekend aan twee of meer vergunninghouders wanneer ten minste één van hen over de in punt f) genoemde ervaring beschikt.
- h) De voor winningsvergunningen in de Barentszee aangestelde exploitant moet als exploitant minstens één boring op het Noors continentaal plat hebben verricht, dan wel buiten het Noors continentaal plat gelijkwaardige relevante operationele ervaring hebben opgedaan.
- i) Voor winningsvergunningen in diepe wateren moet zowel de aangestelde exploitant als ten minste één andere vergunninghouder als exploitant minstens één boring op het Noors continentaal plat hebben verricht, dan wel buiten het Noors continentaal plat gelijkwaardige relevante operationele ervaring hebben opgedaan. Ten minste één van de houders van de winningsvergunning moet als exploitant boringen in diepe wateren hebben verricht.
- j) Voor winningsvergunningen waarbij het verrichten van proefboringen naar verwachting gepaard zal gaan met hoge druk en/of hoge temperaturen (HPHT), moeten de aangestelde exploitant en ten minste één andere vergunninghouder als exploitant op het Noors continentaal plat minstens één boring hebben verricht, dan wel buiten het Noors continentaal plat gelijkwaardige relevante operationele ervaring hebben opgedaan. Ten minste één van de houders van de winningsvergunning moet als exploitant een HPHT-boring hebben verricht.

Blokken waarvoor aanvragen kunnen worden ingediend

Aanvragen voor participaties in winningsvergunningen kunnen worden ingediend voor blokken waarvoor binnen het tevoren afgebakende gebied nog geen vergunning is verleend, zoals getoond op de door het NPD (Noors Directoraat voor Aardolie) gepubliceerde kaarten. Het is ook mogelijk een aanvraag in te dienen voor blokken waarvoor na publicatie van deze mededeling binnen het afgebakende gebied nog geen vergunningen zijn afgegeven overeenkomstig de geactualiseerde kaarten op interactieve Factmaps van het NPD, die te vinden zijn op de webpagina van het NPD.

Elke winningsvergunning kan één of meerdere blokken of delen van blokken omvatten. Aanvragers wordt verzocht om hun aanvraag te beperken tot de gebieden waarvan zij het productiepotentieel in kaart hebben gebracht.

Zie voor de volledige tekst van de mededeling en gedetailleerde kaarten van de beschikbare gebieden, de website van het Noorse Directoraat voor Aardolie: www.npd.no/apa2023.

Aanvragen voor vergunningen voor oliewinning moeten worden ingediend, bijvoorbeeld via L2S, bij

Ministry of Petroleum and Energy (Ministerie van Olie en Energie)
P.O. Box 8148 Dep.
N-0033 OSLO
NOORWEGEN

Een kopie wordt langs elektronische weg ingediend, bijvoorbeeld via L2S, bij:

The Norwegian Petroleum Directorate (Noors Directoraat voor Aardolie)
P.O. Box 600
N-4003 STAVANGER
NOORWEGEN

Uiterste termijn: 23 augustus 2023 om 12.00 (uur).

De toewijzing van vergunningen voor oliewinning in het kader van de vergunningsronde in tevoren afgebakende gebieden (Awards in Predefined Areas) 2023 op het Noors continentaal plat zal volgens planning plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2024.

V

(Bekendmakingen)

BESTUURLIJKE PROCEDURES

EUROPESE COMMISSIE

AANKONDIGING VAN VERGELIJKEND ONDERZOEK

(2023/C 220/08)

Het Europees Bureau voor Personeelsselectie (EPSO) organiseert het volgende vergelijkend onderzoek:

EPSO/AD/402/23 — Administrateurs (AD 6) op de volgende gebieden:

1. **Micro-economie/macro-economie**
2. **Financiële economie**
3. **Industriële economie**

De aankondiging wordt in 24 talen bekendgemaakt in *Publicatieblad van de Europese Unie* **C 220 A van 22 juni 2023**.

Zie voor meer informatie de website van EPSO ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ <https://epso.europa.eu/nl>

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN HET
GEMEENSCHAPPELIJK MEDEDINGINGSBELEID

EUROPESE COMMISSIE

Voorafgaande aanmelding van een concentratie

**(Zaak M.11104 — HUTCHISON PORTS SOKHNA / GOLDEN CHANCE INVESTMENT ENTERPRISE
/ CMA TERMINALS / JV)**

Voor de vereenvoudigde procedure in aanmerking komende zaak

(Voor de EER relevante tekst)

(2023/C 220/09)

1. Op 15 juni 2023 heeft de Commissie een aanmelding van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad ⁽¹⁾ ontvangen.

Deze aanmelding betreft de volgende ondernemingen:

- Hutchison Port Sokhna Limited (“HPSL”, Verenigd Koninkrijk), die onder zeggenschap staat van CK Hutchison Holdings Limited (“CKHH”, Kaaimaneilanden);
- Golden Chance Investment Enterprise Limited (“Golden Chance”, Hongkong), die onder zeggenschap staat van China COSCO Shipping Corporation Limited (“COSCO”, Hongkong);
- CMA Terminals SAS (“CMAT”, Frankrijk), die onder zeggenschap staat van CMA CGM S.A. (“CMA CGM”, Frankrijk);
- Een nieuw opgerichte onderneming (“Doel-JV”, Verenigd Koninkrijk).

HPSL, Golden Chance en CMAT verkrijgen gezamenlijke zeggenschap in de zin van artikel 3, lid 1, punt b), en artikel 3, lid 4, van de concentratieverordening over de Doel-JV.

De concentratie komt tot stand door de verwerving van aandelen in een nieuw opgerichte onderneming die een joint venture vormt.

2. De activiteiten van de betrokken ondernemingen zijn:

- HPSL is een operationele afdeling van CKHH, een leidende mondiale ontwikkelaar en exploitant van containerterminals en aanbieder van bijbehorende logistieke diensten. CKHH heeft vijf kernactiviteiten: havens en aanverwante diensten, detailhandel, infrastructuur en telecommunicatie;
- Golden Chance is een dochteronderneming van COSCO die actief is als havenexploitant. De activiteiten van COSCO omvatten vrachtvervoer, logistiek, scheepsbouw en -reparatie, scheepsmanagementdiensten, scheepsbouw, terminalactiviteiten en aanverwante financiële en IT-diensten;
- CMAT is een dochteronderneming van CMA CGM, die diensten aanbiedt die verband houden met zeevervoer, waaronder containerlijnvaart en haventerminaldiensten. CMA CGM is ook actief op het gebied van vrachtvervoer en contractlogistiek via haar 100 % -dochteronderneming CEVA Logistics. Via haar 100 % -dochteronderneming CMA CGM Inland Services (CCIS) verleent zij daarnaast een beperkt aantal ondersteunende diensten voor het beheer van de toeleveringsketen. Tot slot heeft CMA CGM onlangs ook CMA CGM Air Cargo gelanceerd en is zij begonnen met het verlenen van luchtvrachtdiensten;

3. De Doel-JV zal een containerterminal bouwen, ontwikkelen en exploiteren in de haven van Ain Sokhna in Egypte.

⁽¹⁾ PB L 24 van 29.1.2004, blz. 1 (“de concentratieverordening”).

4. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde transactie binnen het toepassingsgebied van de concentratieverordening kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden.

Er zij op gewezen dat deze zaak in aanmerking komt voor de vereenvoudigde procedure zoals uiteengezet in de mededeling van de Commissie betreffende een vereenvoudigde procedure voor de behandeling van bepaalde concentraties krachtens Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad ⁽²⁾.

5. De Commissie verzoekt belanghebbenden haar hun eventuele opmerkingen over de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk tien dagen na de datum van deze bekendmaking hebben bereikt. De volgende referentie moet steeds worden vermeld:

M.11104 — HUTCHISON PORTS SOKHNA / GOLDEN CHANCE INVESTMENT ENTERPRISE / CMA TERMINALS / JV

Opmerkingen kunnen per e-mail of per post aan de Commissie worden toegezonden. Gelieve de onderstaande contactgegevens te gebruiken:

E-mail: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Postadres:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Griffie voor concentraties
1049 Brussel
BELGIË

⁽²⁾ PB C 366 van 14.12.2013, blz. 5.

ANDERE HANDELINGEN

EUROPESE COMMISSIE

Bekendmaking van een mededeling van de goedkeuring van een standaardwijziging van een productdossier voor een naam in de wijnsector als bedoeld in artikel 17, leden 2 en 3, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie

(2023/C 220/10)

Deze mededeling wordt bekendgemaakt overeenkomstig artikel 17, lid 5, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie ⁽¹⁾.

MEDEDELING VAN DE GOEDKEURING VAN EEN STANDAARDWIJZIGING

“Abruzzo”

PDO-IT-A0880-AM04

Datum van mededeling: 23.3.2023

BESCHRIJVING VAN EN REDENEN VOOR DE GOEDGEKEURDE WIJZIGING

1. Toevoeging van extra soorten en geografische eenheden

- Beschrijving: De soort “rosato” (rosé) is toegevoegd.
- Redenen: Naast de mousserende roséwijn is ook de roséwijn een uiterst belangrijke en strategische wijnsoort in de Abruzzes.
- Beschrijving: De mousserende wijnen met aanduiding van de volgende lokale witte druivenrassen zijn toegevoegd: cocciola, malvasia, montonico, passerina en pecorino.
- Redenen: De mogelijkheid om mousserende wijn met aanduiding van het druivenras te produceren, maakt deel uit van de strategische ontwikkeling van de benaming.
- Beschrijving: De mogelijkheid om bicepagewijnen te produceren is toegevoegd.
- Redenen: De toevoeging van bicepagewijnen verhoogt de waarde van de oorsprongsbenaming, ook op internationaal niveau.
- Beschrijving: Er zijn vier provinciale deelgebieden (Terre di Chieti, Terre Aquilane / Terre de L'Aquila, Colline Pescaresi en Colline Teramane) toegevoegd waar de wijnen met de aanduiding “superiore” en “riserva” mogen worden geproduceerd.
- Redenen: Met de toevoeging van de vier provinciale deelgebieden voor wijnen met de aanduiding “superiore” en “riserva” blijft het kwaliteitsniveau van de benaming Abruzzo gehandhaafd, zowel wat het imago als wat de algemene productiestrategie betreft. De productie wordt aldus georganiseerd in piramidevorm met bovenaan de regio Abruzzes, vervolgens de afzonderlijke provinciale deelgebieden, dan de aanvullende geografische eenheden, die uit een of meer gemeenten bestaan, en tot slot de “vigna” [wijngaard].

Deze wijziging betreft de artikelen 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 van het productdossier en punt 4.5 van het enig document.

2. Wijziging van het wijnstokrassenbestand voor de bestaande wijnsoorten en opgave van de rassen voor de nieuw ingevoerde wijnsoorten

- Beschrijving: Abruzzo Bianco: verhoging van het minimumpercentage trebbiano abruzzese tot 85 % en de resterende 15 % geschikte rassen mag voor hoogstens 10 % uit aromatische rassen bestaan.

⁽¹⁾ PB L 9 van 11.1.2019, blz. 2.

- Redenen: Dankzij deze wijziging van het wijnstokrassenbestand kunnen wijnen worden geproduceerd met meer kenmerkende aroma's die voldoen aan de verwachtingen van jongere en innovatievere markten.
- Beschrijving: Abruzzo Rosso: verhoging van het minimumpercentage montepulciano tot 85 %.
- Redenen: Dankzij deze wijziging van het wijnstokrassenbestand kunnen wijnen worden geproduceerd met minder tanninen en zuurte en meer vinositeit, die jong kunnen worden gedronken en voldoen aan de verwachtingen van jongere en innovatievere markten.
- Beschrijving: Abruzzo Rosato: minimumpercentage montepulciano: 85 %.
- Redenen: Abruzzo Rosato is een nieuw type product met een lichtroze kleur, kruidige toetsen, een goede zuurgraad en een aangename geur.
- Beschrijving: Abruzzo Passito Bianco: trebbiano abruzzese is toegevoegd aan de lijst van voornaamste druivenrassen (60 %).
- Redenen: De opneming van het ras trebbiano abruzzese is nodig om de lijst met de voornaamste druivenrassen voor deze soort wijn te vervolledigen.
- Beschrijving: Abruzzo Passito Rosso, verhoging van het minimumpercentage montepulciano tot 85 %.
- Redenen: De verhoging van het minimumpercentage montepulciano is van cruciaal belang om de productie van deze soort wijn, die al zeer hoge internationale kwaliteitsbeoordelingen heeft gekregen, op te voeren.
- Beschrijving: Abruzzo Spumante Bianco: trebbiano abruzzese is opgenomen in de lijst van belangrijkste wijndruivenrassen (ten minste 60 %) en de resterende rassen mogen voor hoogstens 10 % uit aromatische rassen bestaan.
- Redenen: Trebbiano abruzzese vervolledigt de lijst van wijndruivenrassen voor de productie van mousserende wijn en de mogelijkheid om witte wijn te produceren op basis van (hoogstens 40 %) blauwe druivenrassen is vermeld. Deze nieuwe productiemogelijkheden zullen leiden tot een toename van de productie van de soort Spumante Bianco, hetgeen de benaming een aanzienlijke impuls zal geven.
- Beschrijving: Abruzzo Spumante Rosé: het gebruik van witte en blauwe druivenrassen, naast andere geschikte rassen, is gespecificeerd.
- Redenen: Deze specificatie is bedoeld om te verduidelijken dat ook witte druivenrassen mogen worden gebruikt.
- Beschrijving: Voor de mousserende wijn zijn de rassen cococciola, malvasia, montonico, passerina en pecorino toegevoegd.
- Redenen: Deze rassen worden gebruikt in plaatselijke mousserende cepagewijnen. De opneming ervan in de BOB Abruzzo is een van de belangrijkste doelstellingen van deze benaming.
- Beschrijving: De mogelijkheid om bicepagewijnen te produceren is toegevoegd.
- Redenen: Met deze voorgestelde wijziging beoogt de benaming Abruzzo een kwalitatief alternatief te bieden en de economische waarde in de verschillende categorieën van het productieaanbod te verhogen.

Deze wijziging betreft artikel 2 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

3. Productiegebied van de druiven — redactionele wijziging en vereenvoudiging van de grenzen

- Beschrijving: De gegevens over de ligging van de wijngaarden en de niet voor wijnbouw geschikte gronden zijn verplaatst.
- Redenen: Met het oog op meer samenhang zijn de gegevens over de topografie en de landbouwpraktijken verplaatst van artikel 3 naar artikel 4.
- Beschrijving: De grenzen van het productiegebied zijn vereenvoudigd en omvatten nu het gehele bestuurlijke grondgebied van de gemeenten die voor elke provincie reeds waren genoemd.

De gemeente Cocullo, die door een drukfout niet in het huidige productdossier was opgenomen, is toegevoegd aan de lijst voor de provincie L'Aquila.

- Redenen: De administratieve afbakening van de gemeenten is uitgebreid tot het volledige grondgebied van elke gemeente, wat het gebruik van een digitaal regionaal cartografisch systeem vergemakkelijkt.

De verhoging van de oppervlakte leidt niet tot een toename van de met wijnstokken beplante oppervlakte.

Deze wijziging betreft de artikelen 3 en 4 van het productdossier en punt 6 van het enig document.

4. Wijnbouwvoorschriften — redactionele wijziging en vermelding van de hoogte

- Beschrijving: Er zijn nadere gegevens toegevoegd over de ligging van de wijngaarden, waaronder een hoogte van 1 000 m boven de zeespiegel, en over de omstandigheden waaronder grond wordt geacht niet geschikt te zijn voor de wijnbouw.
- Redenen: Met het oog op meer samenhang zijn de gegevens over de topografie en de landbouwpraktijken verplaatst naar artikel 4. De maximale hoogte van de wijngaarden is verhoogd tot 1 000 meter boven de zeespiegel als gevolg van de klimaatverandering en om wijnbouw op grotere hoogte mogelijk te maken in het licht van de ruime aanwezigheid van voor wijnbouw geschikte hogergelegen gebieden (valleien, hoogvlakten, hellingen) in de hele regio Abruzzes.

Deze wijzigingen betreffen artikel 4 van het productdossier en vormen een formele en consistente wijziging zoals vermeld in punt 9 van het enig document.

5. Wijnbouwvoorschriften — aantal wijnstokken per hectare

- Beschrijving: Het minimumaantal wijnstokken per hectare is verhoogd van 2 000 tot 2 400.
- Redenen: Het aantal wijnstokken per hectare is verhoogd tot 2 400 om het in overeenstemming te brengen met de andere oorsprongsbenamingen van de regio Abruzzes en met de voorschriften van het plan voor herstructurering en omschakeling van wijngaarden in het kader van de investeringsmaatregel.

Deze wijziging betreft artikel 4 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

6. Wijziging van de druivenopbrengst per hectare

- Beschrijving: De druivenopbrengst per hectare is verhoogd van 12 tot 18,5 ton per hectare voor blauwe druiven en van 14 tot 20 ton per hectare voor witte druiven. Voor de provinciale deelgebieden is een maximale opbrengst van 14 ton per hectare vastgesteld.
- Redenen: De verhoging van de druivenopbrengst per hectare heeft tot doel de hoeveelheid en de globale kwaliteit van het BOB-product op regionaal niveau op te trekken en de hoeveelheid generieke wijn te verminderen in overeenstemming met het huidige productdossier en met de werkelijke productie.

De wijziging heeft betrekking op artikel 4 van het productdossier en op punt 5.2 van het enig document.

7. Ingebruikname van nieuwe wijngaarden

- Beschrijving: De verwijzing naar het tijdstip van ingebruikname van nieuwe wijngaarden is geschrapt.
- Redenen: Deze wijziging vormt een omzetting van bepalingen die reeds in de wijnregelgeving van de regio Abruzzes zijn opgenomen.

Deze wijziging betreft artikel 4 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

8. Selectie van druiven die geschikt zijn voor het indrogen

- Beschrijving: De selectie van druiven die geschikt zijn om op het veld te drogen voor de productie van de soorten passito bianco en passito rosso, is toegevoegd.
- Redenen: Door het drogen in de wijngaarden op te nemen, is de juiste basis voor de productie van passito-wijnen ook opgenomen in het productdossier voor de BOB Abruzzes.

Deze wijziging betreft artikel 4 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

9. Minimaal natuurlijk alcoholvolumegehalte van de druiven na het indrogen

- Beschrijving: Voor de soort Abruzzes passito is het minimale natuurlijke alcoholvolumegehalte van de druiven na indrogen vastgesteld op 14 %.
- Redenen: Deze wijziging is ingevoerd om diverse wijnen van dit type mogelijk te maken teneinde aan de technische en commerciële eisen van de markt te voldoen.

Deze wijziging betreft artikel 5 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

10. Aanduiding van de charmat-methode voor mousserende wijnen

- Beschrijving: De woorden “Italiaanse methode” zijn toegevoegd als alternatief voor de charmat-methode.
- Redenen: De aanduiding “Italiaanse methode” verwijst naar de indeling van mousserende wijnen die zijn bereid door middel van secundaire gisting in autoclaven.

Deze wijziging betreft artikel 6 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

11. Wijziging van de druiven/wijnopbrengst

- Beschrijving: Enkel voor mousserende wijn is de druiven/wijnopbrengst verhoogd van 70 % naar 75 %.
- Redenen: De verhoging van de druiven/wijnopbrengst tot 75 % is in overeenstemming met de daadwerkelijk verkregen opbrengst bij het persen van inheemse witte druivenrassen en met de reeds toegestane opbrengst aan mousserende wijn voor druivenrassen met soortgelijke kenmerken.

Deze wijziging betreft artikel 5 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

12. Productie van mousserende wijn volgens de klassieke methode

- Beschrijving: Voor mousserende wijn met de aanduiding “klassieke methode” is de minimale rijpingstijd op de fles aangepast van 36 naar 18 maanden, waarvan 15 maanden op de moer vanaf de datum van botteling voor secundaire gisting voor wijnen met de vermelding van het oogstjaar.
- Redenen: Voor wijnen die volgens de klassieke methode worden geproduceerd, is de periode van de secundaire gisting en het rijpen op de moer verkort, in overeenstemming met de aard en de technische omstandigheden van het gebied.

Deze wijziging betreft artikel 5 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

13. Vrijgave voor consumptie

- Beschrijving: Voor witte en roséwijn en voor wijnen met aanduiding van het druivenras is de vrijgave voor consumptie vervroegd naar 1 november.
- Redenen: Door de wijn vrij te geven voor consumptie op 1 november, kan de afzet beter worden afgestemd op de groeiende vraag en op de tijd die nodig is voor logistieke activiteiten. Ook wat de kwaliteit betreft, wordt het zo mogelijk om zeer frisse en fruitige wijnen klaar te hebben voor de markt.

De aanduidingen “superiore” en “riserva” mogen worden gebruikt voor alle wijnsoorten, met inbegrip van die met aanduiding van het druivenras, mits ze in de afzonderlijke deelgebieden worden geproduceerd.

Deze wijziging betreft artikel 5 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

14. Gebruik van de aanduidingen “superiore” en “riserva”

- Beschrijving: De aanduidingen “superiore” en “riserva” mogen worden gebruikt voor alle wijnsoorten, met inbegrip van die met aanduiding van het druivenras, mits ze in de afzonderlijke deelgebieden worden geproduceerd.
- Redenen: Op grond van de piramidevormige indeling van de productie kunnen kwaliteits- en beperkende aanduidingen zoals “superiore”, “riserva” en “vigna” worden gebruikt. Dergelijke wijnen moeten in het voorjaar na de oogst van de druiven in de handel worden gebracht.

Deze wijziging betreft artikel 5 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

15. Fysisch-chemische parameters

- Beschrijving: Voor alle soorten witte, rode en roséwijn, met inbegrip van de wijnen met aanduiding van het druivenras, is een gamma aan smaken vastgesteld, gaande van droog tot halfdroog.
- Redenen: De wijziging van het gamma aan smaken van “droog” naar “van droog tot halfdroog” vloeit voort uit de behoefte van de wijnbouwers om productlijnen te bepalen per land en per doelgroep.
- Beschrijving: Voor alle soorten met aanduiding van het druivenras is de minimale zuurgraad met een half punt verlaagd van 5,5 naar 5 g/l.
- Redenen: De verlaging van de minimale zuurgraad van de wijnen naar 5 g/l is in overeenstemming met de huidige rijpheidsniveaus van de druiven bij de oogst.

De wijziging heeft betrekking op artikel 6 van het productdossier en op punt 4 van het enig document.

16. Nieuw soort rosé

- Beschrijving: Voor de roséwijn zijn de chemische, fysische en organoleptische kenmerken toegevoegd.
- Redenen: De sensorielle en fysisch-chemische descriptoren zijn opgesteld aan de hand van producten die geschikt zijn voor de benaming en reeds in de handel zijn.

De wijziging heeft betrekking op artikel 6 van het productdossier en op punt 4 van het enig document.

17. Passito bianco en passito rosso — verscheidenheid aan smaken

- Beschrijving: Voor de soorten passito bianco en passito rosso is een gamma aan smaken vastgesteld, van droog tot zoet, met een minimumgehalte van 14 % vol (effectief alcoholvolumegehalte: ten minste 12,00 % vol).
- Redenen: Zoals reeds is gezegd over het gedeeltelijk indrogen van de druiven, is ook de productie van passito-wijnen in opmars. Met name de rosso passito secco-wijnen, zoals die op basis van montepulciano-druiven, vormen een zeer belangrijke markt.

De wijziging heeft betrekking op artikel 6 van het productdossier en op punt 4 van het enig document.

18. Mousseerende wijn — formele wijziging

- Beschrijving: Voor alle mousseerende wijnen is een reeks smaken vastgelegd: van brut nature tot demi-sec voor de charmat-methode en van brut nature tot extra dry voor de klassieke methode.
- Redenen: De smaken zijn vastgelegd overeenkomstig de indeling die wordt gebruikt voor mousseerende wijnen.
- Beschrijving: De eigenschappen bij consumptie zijn toegevoegd voor elk van de mousseerende soorten met aanduiding van het druivenras, zoals cococciola, montonico, passerina en pecorino.
- Redenen: Zowel voor de bestaande soorten mousseerende witte en roséwijn als voor de nieuw ingevoerde soorten met aanduiding van het ras (cococciola, montonico, passerina of pecorino) zijn afzonderlijke chemische en organoleptische eigenschappen bij consumptie vastgesteld.

De wijziging heeft betrekking op artikel 6 van het productdossier en op punt 4 van het enig document.

19. Verpakking

- Beschrijving: Alle in de huidige wetgeving opgenomen verpakkingen mogen worden gebruikt.
- Redenen: Deze wijziging is in overeenstemming met de commerciële vereisten van de benaming.

Deze wijziging betreft artikel 8 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

20. Beschrijving van het verband — updates

- Beschrijving: De tekst is bijgewerkt overeenkomstig de voorgestelde wijziging.
- Redenen: Het gaat om een formele aanpassing in overeenstemming met bepaalde wijzigingen in het productdossier (zoals hoogte, druivenproductie per hectare, termijn voor het in de handel brengen en kenmerken bij consumptie).

De wijziging heeft betrekking op artikel 9 van het productdossier en op punt 8 van het enig document.

ENIG DOCUMENT**1. Naam van het product**

Abruzzo

2. Type geografische aanduiding

BOB — beschermde oorsprongsbenaming

3. Categorieën wijnbouwproducten

1. Wijn
4. Mousseerende wijn
5. Mousseerende kwaliteitswijn
15. Wijn van ingedroogde druiven

4. Beschrijving van de wijn(en)

1. *Abruzzo Bianco*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: licht tot diep strogeel.

Geur: fruitig, kenmerkend, delicaat, aangenaam.

Smaak: droog tot halfdroog, fris, harmonieus.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

2. *Abruzzo Rosso*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: robijnrood, soms ook diep, met mogelijke paarse schakeringen en bij rijping neigend naar granaatrood.

Geur: aroma's van rode vruchten, kruiden, intens, etherisch.

Smaak: droog tot halfdroog, harmonieus, met de juiste hoeveelheid tanninen, soms kruidig en met toetsen van jam wanneer de druiven deels zijn ingedroogd.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 22 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

3. *Abruzzo Passito Bianco*

BEKNOPTTE BESCHRIJVING

Kleur: van diep strogeel tot ambergeel.

Geur: intens, etherisch, kenmerkend.

Smaak: droog tot zoet, vol, harmonieus, fluweelachtig.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 14,00 % voor de categorie wijn (effectief alcoholvolumegehalte: ten minste 12,00 % vol) en 16,00 % voor wijn van ingedroogde druiven (effectief alcoholvolumegehalte: ten minste 12,00 % vol).

Minimaal suikervrij extract: 26 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	12
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

4. *Abruzzo Passito Rosso*

BEKNOPTTE BESCHRIJVING

Kleur: diep robijnrood, bij rijping neigend naar granaatrood.

Geur: intens, etherisch, kenmerkend.

Smaak: droog tot zoet, vol, harmonieus, fluweelachtig.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 14,00 % voor de categorie wijn (effectief alcoholvolumegehalte: ten minste 12,00 % vol) en 16,00 % voor wijn van ingedroogde druiven (effectief alcoholvolumegehalte: ten minste 12,00 % vol).

Minimaal suikervrij extract: 32 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	12,5
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

5. *Abruzzo Spumante Bianco, Italiaanse methode of charmat-methode*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Schuim: fijn en lang aanhoudend.

Kleur: licht tot diep strogeel, ook met kopertoetsen.

Geur: fijn, genereus en complex.

Smaak: fris, aangenaam en harmonieus, van brut nature tot demi-sec.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

6. *Abruzzo Spumante Rosé, Italiaanse methode of charmat-methode*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Schuim: fijn en lang aanhoudend.

Kleur: van lichtroze tot roze en/of koperachtig, wisselende intensiteit.

Geur: fijn, genereus en complex.

Smaak: fris, aangenaam en harmonieus, van brut nature tot demi-sec.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

7. *Abruzzo Cocciola*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: aangenaam, floraal, fruitig.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

8. *Abruzzo Malvasia*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: intens, aangenaam, kenmerkend.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,50 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

9. *Abruzzo Montonico*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met groenige tinten.

Geur: intens, aangenaam, kenmerkend.

Smaak: droog, harmonieus, lang aanhoudend, aangenaam zurig.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

10. *Abruzzo Passerina*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met amberkleurige tinten.

Geur: aangenaam, fris, floraal, fruitig.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,50 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

11. *Abruzzo Pecorino*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel van variërende intensiteit, met lichtgroene tot gouden kleurschakeringen.

Geur: aangenaam, floraal, fruitig.

Smaak: droog, harmonieus, lang aanhoudend, kenmerkend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,50 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

12. *Abruzzo Rosato*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: van lichtroze tot roze van wisselende intensiteit.

Geur: delicaat, aroma's van rode vruchten, bloemen en kruiden.

Smaak: van droog tot halfdroog, harmonieus, volle body.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,50 %.

Minimaal suikervrij extract: 17 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

13. *Abruzzo Spumante Bianco, klassieke methode*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Schuim: fijn en lang aanhoudend.

Kleur: licht tot diep strogeel, ook met kopertoetsen.

Geur: fijn, genereus en complex.

Smaak: fris, aangenaam en harmonieus, van brut nature tot extra dry.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimale totale zuurgraad: 5,5 g/l.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

14. *Abruzzo Spumante Rosé, klassieke methode*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Schuim: fijn en lang aanhoudend.

Kleur: van lichtroze tot roze en/of koperachtig, wisselende intensiteit.

Geur: fijn, genereus en complex.

Smaak: fris, aangenaam en harmonieus, van brut nature tot extra dry.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

15. *Abruzzo Cocciola Spumante, Italiaanse methode of charmat-methode en klassieke methode*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Schuim: fijn en lang aanhoudend.

Kleur: licht tot diep strogeel, soms ook met gouden toetsen.

Geur: fijn, genereus en complex.

Smaak: fris, aangenaam en harmonieus, van brut nature tot demi-sec.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

16. *Abruzzo Malvasia Spumante, Italiaanse methode of charmat-methode en klassieke methode*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Schuim: fijn en lang aanhoudend.

Kleur: licht tot diep strogeel, soms ook met gouden toetsen.

Geur: fijn, genereus en complex.

Smaak: fris, aangenaam en harmonieus, van brut nature tot demi-sec.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

17. *Abruzzo Montonico Spumante, Italiaanse methode of charmat-methode en klassieke methode*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Schuim: fijn en lang aanhoudend.

Kleur: strogeel van wisselende intensiteit, soms met groenige tinten.

Geur: fijn, genereus en complex.

Smaak: fris, aangenaam en harmonieus, van brut nature tot demi-sec.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 15 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

18. *Abruzzo Passerina Spumante, Italiaanse methode of charmat-methode en klassieke methode*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Schuim: fijn en lang aanhoudend.

Kleur: licht tot diep strogeel, ook met ambertoetsen.

Geur: fijn, genereus en complex.

Smaak: fris, aangenaam en harmonieus, van brut nature tot demi-sec.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

19. *Abruzzo Pecorino Spumante, Italiaanse methode of charmat-methode en klassieke methode*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Schuim: fijn en lang aanhoudend.

Kleur: strogeel van variërende intensiteit, met groenachtige tot gouden kleurschakeringen.

Geur: fijn, genereus en complex.

Smaak: fris, aangenaam en harmonieus, van brut nature tot demi-sec.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 11,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 16 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

20. *Abruzzo met aanduiding van twee van de volgende druivenrassen: cococciola, malvasia, montonico, passerina en pecorino*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Voor de kenmerken bij consumptie van de bicepagewijnen wordt verwezen naar de parameters die zijn beschreven voor de monocepagewijnen, en met name naar het voornaamste gebruikte ras.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

21. *Abruzzo “Terre di Chieti” Bianco Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel tot goud, wisselende intensiteit.

Geur: intens, lang aanhoudend.

Smaak: droog, evenwichtig, kenmerkend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,50 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

22. *Abruzzo “Terre di Chieti” Rosso Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: robijnrood, soms ook diep, bij veroudering neigend naar granaatappelrood.

Geur: kenmerkend, lang aanhoudend.

Smaak: droog, met een goede structuur, harmonieus.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 13,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 27 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

23. *Abruzzo “Terre di Chieti” Rosato Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: van lichtroze tot roze van wisselende intensiteit.

Geur: delicaat, soms floraal, aroma van rode vruchten, kruidig.

Smaak: droog, harmonieus, volle body.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

24. *Abruzzo “Terre di Chieti” Cocciola Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus, kenmerkend, lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

25. *Abruzzo “Terre di Chieti” Malvasia Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: intens, aangenaam, kenmerkend.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

26. *Abruzzo “Terre di Chieti” Montonico Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met groenige tinten.

Geur: intens, kenmerkend.

Smaak: droog, harmonieus, lang aanhoudend, licht zurig.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

27. *Abruzzo “Terre di Chieti” Passerina Superiore*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met amberkleurige tinten.

Geur: van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus, kenmerkend, lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

28. *Abruzzo “Terre di Chieti” Pecorino Superiore*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Kleur: strogeel van variërende intensiteit, met groenachtige tot gouden kleurschakeringen.

Geur: van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus, lang aanhoudend, kenmerkend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 22 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

29. *Abruzzo “Terre Aquilane” / “Terre de L'Aquila” Bianco Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel tot goud, wisselende intensiteit.

Geur: intens, lang aanhoudend.

Smaak: droog, evenwichtig, kenmerkend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

30. *Abruzzo “Terre Aquilane” / “Terre de L'Aquila” Rosso Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: robijnrood, soms ook diep, bij veroudering neigend naar granaatappelrood.

Geur: kenmerkend, delicaat, lang aanhoudend.

Smaak: droog, met een goede structuur, harmonieus.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 13,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 27 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

31. *Abruzzo “Terre Aquilane” / “Terre de L'Aquila” Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: van lichtroze tot roze van wisselende intensiteit.

Geur: kenmerkend, soms floraal, aroma van rode vruchten en kruiden.

Smaak: droog, harmonieus, volle body.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

32. *Abruzzo “Terre Aquilane” / “Terre de L'Aquila” Cocociola Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: kenmerkend, van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

33. Abruzzo “Terre Aquilane” / “Terre de L'Aquila” Malvasia Superiore

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: intens, aangenaam, kenmerkend.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

34. Abruzzo “Terre Aquilane” / “Terre de L'Aquila” Montonico Superiore

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met groenige tinten.

Geur: intens, kenmerkend.

Smaak: droog, harmonieus, lang aanhoudend, zurig.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

35. *Abruzzo “Terre Aquilane” / “Terre de L'Aquila” Passerina Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

36. *Abruzzo “Terre Aquilane” / “Terre de L'Aquila” Pecorino Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel van variërende intensiteit, met groenachtige tot gouden kleurschakeringen.

Geur: kenmerkend, van fruitig tot floraal.

Smaak: droog, harmonieus, lang aanhoudend, kenmerkend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 22 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

37. *Abruzzo "Colline Pescaresi" Bianco Riserva*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Kleur: strogeel tot goud, wisselende intensiteit.

Geur: intens, lang aanhoudend.

Smaak: droog, evenwichtig, kenmerkend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,50 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

38. *Abruzzo "Colline Pescaresi" Rosso Riserva*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Kleur: robijnrood, soms ook diep, bij veroudering neigend naar granaatappelrood.

Geur: kenmerkend, delicaat, lang aanhoudend.

Smaak: droog, met een goede structuur, harmonieus.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 13,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 27 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

39. *Abruzzo "Colline Pescaresi" Rosato Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: van lichtroze tot roze van wisselende intensiteit.

Geur: delicaat, aroma's van rode vruchten, bloemen en kruiden.

Smaak: droog, harmonieus, volle body.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

40. *Abruzzo "Colline Pescaresi" Cocciola Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

41. *Abruzzo "Colline Pescaresi" Malvasia Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: intens, aangenaam, kenmerkend.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

42. *Abruzzo "Colline Pescaresi" Montonico Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met groenige tinten.

Geur: intens, kenmerkend.

Smaak: droog, harmonieus, lang aanhoudend, aangenaam zurig.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

43. *Abruzzo “Colline Pescaresi” Passerina Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met amberkleurige tinten.

Geur: van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

44. *Abruzzo “Colline Pescaresi” Pecorino Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel van variërende intensiteit, met groenachtige tot gouden kleurschakeringen.

Geur: van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus, lang aanhoudend, kenmerkend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 22 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

45. *Abruzzo "Colline Teramane" Bianco Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel tot goud, wisselende intensiteit.

Geur: intens, lang aanhoudend.

Smaak: droog, evenwichtig, kenmerkend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,50 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

46. *Abruzzo "Colline Teramane" Rosso Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: robijnrood, soms ook diep, bij veroudering neigend naar granaatappelrood.

Geur: kenmerkend, delicaat, lang aanhoudend.

Smaak: droog, met een goede structuur, harmonieus.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 13,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 27 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

47. *Abruzzo “Colline Teramane” Rosato Superiore*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Kleur: van lichtroze tot roze van wisselende intensiteit.

Geur: delicaat, aroma's van rode vruchten, soms kruidig.

Smaak: droog, harmonieus, met een goede structuur.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 19 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

48. *Abruzzo “Colline Teramane” Cocciola Superiore*

BEKNOPT BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: kenmerkend, van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

49. *Abruzzo “Colline Teramane” Malvasia Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met gouden tinten.

Geur: intens, aangenaam, kenmerkend.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

50. *Abruzzo “Colline Teramane” Montonico Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met groenige tinten.

Geur: intens, kenmerkend.

Smaak: droog, harmonieus, lang aanhoudend, zurig.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

51. *Abruzzo “Colline Teramane” Passerina Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel, soms met amberkleurige tinten.

Geur: van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus en lang aanhoudend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 20 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

52. *Abruzzo “Colline Teramane” Pecorino Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: strogeel van variërende intensiteit, met groenachtige tot gouden kleurschakeringen.

Geur: van floraal tot fruitig.

Smaak: droog, harmonieus, lang aanhoudend, kenmerkend.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.

Minimaal suikervrij extract: 22 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

5. **Wijnbereidingsprocedés**

5.1. *Specifieke oenologische procedés*

—

5.2. *Maximumopbrengsten*

1. Abruzzo Bianco, Bianco Spumante, ook met aanduiding van het druivenras cococciola, malvasia, montonico, passerina, pecorino
20 000 kilogram druiven per hectare
2. Abruzzo Rosso, Rosato, Spumante Rosé
18 500 kilogram druiven per hectare
3. Abruzzo Cococciola, Malvasia, Montonico, Passerina, Pecorino
18 000 kilogram druiven per hectare
4. Abruzzo Passito Bianco
14 000 kilogram druiven per hectare
5. Abruzzo Passito Rosso
12 000 kilogram druiven per hectare

6. **Afgebakend geografisch gebied**

Het productiegebied van de gecontroleerde oorsprongsbenaming Abruzzo omvat het volledige bestuurlijke gebied van de volgende gemeenten:

1) provincie Chieti:

Altino, Archi, Ari, Arielli, Atessa, Bomba, Bucchianico, Canosa Sannita, Carunchio, Casacanditella, Casalanguida, Caspineto Sinello, Casalbordino, Casoli, Castel Frentano, Celenza sul Trigno, Chieti, Civitella Messer Raimondo, Crecchio, Cupello, Dogliola, Fara Filiorum Petri, Fara San Martino, Filetto, Fossacesia, Francavilla, Fresagrandinaria, Frisa, Furci, Gessopalena, Gissi, Giuliano Teatino, Guardiagrele, Guilmi, Lama dei Peligni, Lanciano, Lentella, Liscia, Miglianico, Monteodorisio, Mozzagrogna, Orsogna, Ortona, Paglieta, Palmoli, Palombaro, Pennapiedimonte, Perano, Poggiofiorito, Pollutri, Pretoro, Rapino, Ripa Teatina, Roccamontepiano, Roccascalegna, Rocca San Giovanni, San Buono, Sant'Eusanio del Sangro, San Giovanni Teatino, Santa Maria Imbaro, San Martino sulla Marrucina, San Salvo, San Vito Chietino, Scerni, Tollo, Torino di Sangro, Tornareccio, Torrecchia Teatina, Treglio, Tufillo, Vasto, Villalfonsina, Villamagna, Vacri;

2) provincie L'Aquila:

Acciano, Anversa degli Abruzzi, Balsorano, Bugnara, Canistro, Capestrano, Castel di Ieri, Castelvechio Subequo, Civita d'Antino, Civitella Roveto, Corfinio, Cocullo, Fagnano Alto, Fontecchio, Fossa, Gagliano Aterno, Goriano Sicoli, Introdacqua, Molina Aterno, Morino, Ofena, Pacentro, Poggio Picenze, Pratola Peligna, Pettorano sul Gizio, Prezza, Raiano, Rocca Casale, San Demetrio nei Vestini, Sant'Eusanio Forconese, San Vincenzo Valle Roveto, Secinaro, Sulmona, Tione d'Abruzzi, Villa S. Angelo, Villa S. Lucia, Vittorito;

3) provincie Pescara:

Abbateggio, Alanno, Bolognano, Brittoli, Bussi, Cappelle sul Tavo, Castiglione a Casauria, Catignano, Cepagatti, Citta Sant'Angelo, Civitella Casanova, Civitaquana, Collecervino, Corvara, Cugnoli, Elice, Farindola, Lettomanoppello, Loreto Aprutino, Manoppello, Montebello di Bertona, Montesilvano, Moscufo, Nocciano, Penne, Pianella, Pietranico, Picciano, Pescara, Pescosansonesco, Popoli, Rosciano, Salle, San Valentino, Scafa, Serramonacesca, Spoltore, Tocco Casauria, Torre de' Passeri, Turrialignani, Vicoli;

4) provincie Teramo:

Alba Adriatica, Ancarano, Atri, Basciano, Bellante, Bisenti, Campli, Canzano, Castel Castagno, Castellato, Castiglione Messer Raimondi, Castilenti, Cellino Attanasio, Cermignano, Civitella del Tronto, Colledara, Colonnella, Controguerra, Corropoli, Giulianova, Martinsicuro, Montefino, Montorio al Vomano, Morrodo, Mosciano, Nereto, Notaresco, Penna S. Andrea, Pineto, Roseto degli Abruzzi, Sant'Egidio, Sant'Omero, Silvi, Teramo, Torano Nuovo, Tortoreto, Tossicia en het gehucht Trignano in de gemeente Isola del Gran Sasso.

7. **Wijndruivenras(sen)**

Chardonnay B

Cocociola B

Malvasia istriana B. - malvasia

Malvasia bianca B. - malvasia

Malvasia bianca lunga B. - malvasia

Malvasia bianca di candia B. - malvoisie

Malvasia bianca di candia B. - malvoisier

Malvasia del lazio B. - malvasia

Montepulciano N.

Montonico bianco B. - montonico

Moscato bianco B. - moscato

Passerina B.

Pecorino B.

Pinot nero N.

Riesling italico B. - riesling

Riesling renano B. - riesling

Sauvignon B.

Traminer aromatico Rs

Trebbiano abruzzese B. - rebbiano

Trebbiano toscano B. - trebbiano

8. **Beschrijving van het (de) verband(en)**8.1. *BOB Abruzzo, ook voor de deelgebieden*

A) Bijzonderheden over het geografische gebied

Natuurlijke factoren die van belang zijn voor het verband

Het geografische gebied omvat alle kustheuvels en uitlopers van de Abruzzes, met een gedeelte in het midden dat zich verder naar het binnenland uitstrekt tot het plateau van Alto Tirino in het noorden, de Subequana-vallei in het noordwesten, de Peligna-vallei in het zuiden en de Roveto-vallei in het zuidwesten.

De wijnstokken worden geteeld op heuvelachtige formaties die bestaan uit plio-pleistocene sedimenten die zich in het peri-Adriatische bekken hebben afgezet tijdens een mariene sedimentaire cyclus aan het einde van het tertiair en het begin van het quartair. Deze formaties beslaan een gebied van ongeveer 20-25 kilometer breed en 125 kilometer lang tussen de rivieren Tronto en Trigno, evenals verschillende dalen tussen de bergen in het centrale deel van de Abruzzes. De deeltjesgrootte van de bodem van deze formaties varieert aanzienlijk. In de bovenste lagen wordt zanderige klei bedekt door fijn tot middelgrof kiezelzand dat min of meer kleiachtig is en gelig als gevolg van de verwerking van ijzeroxiden, en met – meestal dunne – lagen gecementeerde kalksteen of klei, vaak afgewisseld met silt, grind en klei.

In de meeste gevallen is het materiaal in de bodem, die een zand-klei-structuur heeft, gelijkmatig verspreid. In het centrale en zuidelijke deel van het gebied hebben de losse bodems verschillende diepten naargelang van de hellingsgraad en de oriëntering, terwijl de bodems in het noordelijke deel eerder kleiachtig zijn.

Wijnstokken kunnen worden geteeld op een hoogte van maximaal 1 000 meter boven de zeespiegel op hellingen met verschillende hellingsgraden en oriënteringen, als de ligging van het terrein en de zonneschijn op de middag volledige fenologische rijping mogelijk maken. De gronden in de vochtige vallei worden niet gebruikt voor de wijnbouw.

Er heerst een gematigd klimaat, met gemiddelde temperaturen tussen 12° in april en 16° in oktober, maar in juli en augustus is het doorgaans warm en droog met gemiddelde temperaturen van 24-25 °C. De jaarlijkse thermische amplitude is aanzienlijk, omdat deze enerzijds wordt beïnvloed door de koude luchtstromen die tijdens de winter uit de Balkan komen en anderzijds door de aanwezigheid van de Adriatische Zee en de hogedrukgebieden die tijdens de zomer in het Middellandse Zeegebied blijven hangen. Ook de verschillen tussen dag- en nachttemperaturen zijn aanzienlijk, deels als gevolg van de nabijheid van het Gran Sasso- en het Maiella-massief, deels door de goede ventilatie. Deze omstandigheden zijn ideaal om gezonde druiven te verkrijgen met veel aromatische stoffen.

De Winkler-indexwaarde, d.w.z. de som van de actieve temperatuur tijdens de periode van april tot oktober, ligt tussen 1 800 en 2 200 graaddagen. Deze omstandigheden zorgen voor een optimale rijping van middelvroeg en vroege rassen, zoals pecorino, passerina, malvasia en trebbiano, en middellate en late rassen zoals cococciola, montonico and montepulciano.

De totale jaarlijkse neerslag ligt gemiddeld boven 800 mm; de natste periode ligt tussen november en december (meer dan 80 mm/maand) en de maand met de minste regenval is juli (ongeveer 30 mm).

Menselijke factoren die van belang zijn voor het verband

De teelt van wijnstokken en de productie van goede wijnen in het afgebakende gebied gaan terug tot de tijd van Polybios, een Griekse geschiedschrijver die leefde van 205 tot 123 v.Chr. Hij tekende op dat Hannibal deze wijnen na zijn overwinning in Cannae in 216 v.Chr. prees omdat ze de gewonden genazen en de mannen terug gezond en krachtig maakten. Sindsdien hebben veel andere schrijvers de kwaliteiten van de in de Abruzzes geproduceerde wijnen geprezen. Zo is er Andrea Bacci (1524-1600), filosoof en arts van paus Sixtus V, die in zijn werk "De naturali vinorum historia de vinis Italiae" (1596) de wijnen van Sulmona en Peligni aanhaalt. Zo ook Michele Torcia, die in 1792 in zijn "Saggio Itinerario Nazionale pel Paese dei Peligni" voor de eerste maal de aanwezigheid van het druivenras montepulciano in de Abruzzes beschrijft.

Naast de historische factoren zijn ook menselijke factoren van groot belang. Het is immers door de vaststelling en verbetering van bepaalde druiventeelt- en wijnbereidingspraktijken, die een integraal en essentieel onderdeel van het productdossier vormen, dat tegenwoordig producten met zeer onderscheidende en kenmerkende eigenschappen worden verkregen.

8.2. BOB Abruzzo, ook voor de deelgebieden

B) Bijzonderheden over de kwaliteit of de kenmerken van het product die hoofdzakelijk of uitsluitend aan de geografische omgeving zijn toe te schrijven

De rassen die zijn geselecteerd voor de productie van wijnen met de BOB Abruzzo, zijn al eeuwen aanwezig in het gebied en hebben een bijzonder evenwicht tussen groei en productie gevonden. Ze kunnen dus in alle opzichten als "inheemse rassen" van de Abruzzes worden beschouwd. De bijzondere eigenschappen van deze rassen komen ten volle tot uiting in de witte en rode wijnen, in de passito-wijnen en de mousserende wijnen, en vooral in de wijnen met aanduiding van het druivenras, die als basiswijn en als "superiore" worden geproduceerd. De "superiore"-wijn, die uitsluitend in de afzonderlijke provinciale deelgebieden wordt geproduceerd, verschilt zowel wat de druivenopbrengst per hectare als wat de chemische, fysische en organoleptische eigenschappen van de wijnen betreft, met een iets hoger alcoholgehalte en meer structuur en complexiteit dan de basiswijnen.

C) Beschrijving van het causale verband tussen de in de punten A) en B) bedoelde aspecten

Het afgebakende geografische gebied bestrijkt ongeveer een derde van de hele regio en hoewel de topografie en de bodemgesteldheid vrij homogeen zijn, zijn er kleine klimatologische verschillen (neerslag, temperatuur, ventilatie enz.). Deze verschillen in klimaat zijn, samen met de verschillen in bodemtype (meestal los en goed afwaterend) en in oriëntering, van invloed op de groei en de productie van de verschillende wijnstokrassen. De rassen montepulciano en trebbiano, die de basis vormen van respectievelijk de rode en de witte wijnen, zijn tamelijk homogeen verspreid over het hele afgebakende gebied. Op basis van de bijzondere microklimaten, waardoor bepaalde rassen uitstekend gedijen in bepaalde gebieden, en van de eeuwenoude wijnbouwtraditie, die tot uiting komt in de karakterisering van de wijnen, zijn specifieke provinciegebieden onderverdeeld in vier deelgebieden, namelijk “Colline Teramane”, “Terre Aquilane”, “Colline Pescaresi” en “Terre di Chieti”. Zo worden de bijzondere kenmerken van elk gebied in wisselwerking met lokale druivenrassen optimaal benut: cococciola, malvasia en pecorino in het gebied rond Chieti-Frentana, montonico in het binnenland van Teramo en Chieti, en passerina in het hogergelegen gedeelte van Teramo.

9. **Andere essentiële voorwaarden (verpakking, etikettering, andere vereisten)**

Vinificatie, productie en bottelen van wijnen met de BOB Abruzzo

Rechtskader:

EU-wetgeving

Soort aanvullende voorwaarde:

verpakking in het afgebakende geografische gebied

Beschrijving van de voorwaarde:

De vinificatie, de productie van de mousserende wijn, de indroging, de opslag, de rijping en het bottelen moeten in het productiegebied plaatsvinden om de specifieke kenmerken en de reputatie van het product veilig te stellen en om de oorsprong te waarborgen.

BOB Abruzzo — gebruik van aanvullende geografische eenheden

Rechtskader:

EU-wetgeving

Soort aanvullende voorwaarde:

aanvullende etiketteringsbepalingen

Beschrijving van de voorwaarde:

De volgende deelgebieden zijn vastgesteld:

— “Terre Aquilane” / “Terre de L'Aquila”;

— “Colline Pescaresi”;

— “Colline Teramane”;

— “Terre di Chieti”, met de volgende kleinere aanvullende geografische eenheden: Colline Teatine / Teatino, Colline Frentane / Frentania / Frentano; Colline del Sangro; Colline del Vastese / Hystonium.

Link naar het productdossier

<https://www.politicheagricole.it/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/19399>

Bekendmaking van een mededeling van de goedkeuring van een standaardwijziging van een productdossier voor een naam in de wijnsector als bedoeld in artikel 17, leden 2 en 3, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie

(2023/C 220/11)

Deze mededeling wordt bekendgemaakt overeenkomstig artikel 17, lid 5, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie ⁽¹⁾.

MEDEDELING VAN DE GOEDKEURING VAN EEN STANDAARDWIJZIGING

“Montepulciano d’Abruzzo”

PDO-IT-A0723-AM03

Datum van mededeling: 23 maart 2023

BESCHRIJVING VAN EN REDENEN VOOR DE GOEDGEKEURDE WIJZIGING

1. Nieuwe aanvullende geografische eenheden

Omschrijving: er zijn vier nieuwe deelgebieden toegevoegd waar wijnen met de aanduidingen *superiore* en *riserva* kunnen worden geproduceerd: Terre di Chieti, Terre Aquilane / Terre de L’Aquila, Colline Pescaresi en San Martino sulla Marruccina. Voorts omvat het deelgebied Terre di Chieti vier kleinere aanvullende geografische eenheden: Colline Teatine / Teatino; Colline Frentane / Frentania / Frentano; Colline del Sangro; en Colline del Vastese / Hystonium.

Motivering: door toe te staan dat *superiore*- en *riserva*-wijnen in de vier deelgebieden worden geproduceerd, blijft het kwaliteitsniveau van de benaming “Montepulciano d’Abruzzo” behouden met betrekking tot het imago en de algemene productiestrategie, waarbij de productie in piramidevorm wordt georganiseerd met de regio Abruzzo bovenaan, gevolgd door de verschillende provinciale deelgebieden, de aanvullende geografische eenheden die overeenkomen met een of meer gemeenten, en ten slotte wijnen met de vermelding *vigna* op het etiket.

De wijzigingen hebben betrekking op de artikelen 1, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 van het productdossier voor de BOB “Montepulciano d’Abruzzo” en op de bijlagen bij het productdossier met betrekking tot de verschillende deelgebieden, en op de punten 4, 5, 8 en 9 van het enig document.

2. Productiegebied van de druiven — redactionele wijziging en vereenvoudiging van de grenzen

Omschrijving: de informatie over de locatie van de wijngaarden en grond die niet geschikt is voor wijnbouw is verplaatst.

Motivering: alle details over topografie en teeltomstandigheden zijn met het oog op de samenhang vanuit artikel 3 verplaatst naar artikel 4.

Omschrijving: de grenzen van het productiegebied zijn vereenvoudigd door het volledige administratieve grondgebied van de betrokken gemeenten op te nemen, opgesomd per provincie.

Motivering: de administratieve afbakening van gemeentelijke gebieden is uitgebreid om het volledige administratieve grondgebied van elke gemeente erin op te nemen, waardoor het gemakkelijker wordt om een digitaal regionaal systeem voor kartering te gebruiken om de grenzen vast te stellen.

Deze uitbreiding van het areaal leidt niet tot een uitbreiding van de wijnbouwoppervlakte.

Omschrijving: voor de provincie Chieti zijn 15 gemeenten toegevoegd.

Motivering: de productiegebieden van de BOB-wijnen in de provincie Chieti overlappen elkaar vanwege hun gedeelde grondgebied, wijngaarden en geschiedenis.

Door de opnemings van deze 15 nieuwe gemeenten neemt de omvang van de bestaande met wijnstokken beplante oppervlakten met niet meer dan 1 % toe.

De wijzigingen hebben betrekking op de artikelen 3 en 4 van het productdossier en op de punten 6 en 8 van het enig document.

⁽¹⁾ PB L 9 van 11.1.2019, blz. 2.

3. Voorschriften voor de wijnbouw — redactionele wijziging en opgave van de hoogte

Omschrijving: er zijn details toegevoegd over de locatie van de wijngaarden, met vermelding van een hoogte van maximaal 600 meter boven zeeniveau, of bij wijze van uitzondering maximaal 700 meter boven zeeniveau, en over de omstandigheden waaronder grond als niet geschikt voor teelt wordt beschouwd.

Motivering: alle details over topografie en teeltomstandigheden zijn met het oog op de samenhang verplaatst naar artikel 4. De maximale hoogte van de wijngaarden is verhoogd tot 700 meter boven zeeniveau als gevolg van klimaatverandering en om de wijnbouw op grotere hoogte weer in te voeren en te bevorderen.

De wijzigingen hebben betrekking op de artikelen 4 en 9 van het productdossier en dienovereenkomstig op een formele wijziging van punt 8 van het enig document.

4. Voorschriften voor de wijnbouw — wijnstokken per hectare

Omschrijving: het minimumaantal wijnstokken per hectare is verlaagd van 2 500 tot 2 400.

Motivering: het minimumaantal wijnstokken per hectare is aangepast naar 2 400 om het in overeenstemming te brengen met de vereisten van het plan inzake de herstructurering en omschakeling van de wijnbouw in het kader van de investeringsmaatregel.

Deze wijziging heeft betrekking op artikel 4 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

5. Verschil in de druivenopbrengst per hectare

Omschrijving: de druivenopbrengst per hectare is verhoogd van 14 tot 15 ton per hectare voor blauwe druiven, terwijl de maximumopbrengst is vastgesteld op 12,5 ton per hectare voor de vier nieuwe deelgebieden Terre di Chieti, Terre Aquilane / Terre de L'Aquila, Colline Pescaresi en San Martino sulla Marruccina.

Motivering: de opbrengst van Montepulciano-druiven is verhoogd om de hoeveelheid BOB-wijnen in de regio te vergroten en de algemene kwaliteit ervan te verbeteren, waarbij dienovereenkomstig de hoeveelheid generieke wijn wordt verminderd in overeenstemming met de huidige regels van het productdossier en de werkelijke productieniveaus.

De wijzigingen hebben betrekking op artikel 4 van het productdossier en op punt 5.2 van het enig document.

6. Gebruik van de aanduidingen *superiore* en *riserva*

Motivering: dankzij de piramidevormige productindeling kunnen restrictievere kwaliteitsaanduidingen als *superiore* en *riserva* worden gebruikt. Dergelijke wijnen moeten in de handel worden gebracht in de herfst van het jaar na de druivenoogst.

De wijzigingen hebben betrekking op de artikelen 1, 6, 7 en 9 van het productdossier en op de punten 4, 5, 8 en 9 van het enig document.

7. Fysisch-chemische parameters

Omschrijving: in de omschrijving van de smaak is de term “droog” geschrapt en is het gehalte aan suikerresidu toegevoegd. Dit is vastgesteld op maximaal 9 gram per liter wanneer het totaalgehalte aan zuren, uitgedrukt in gram wijnsteenzuur per liter, niet meer dan 2 gram per liter lager is dan het gehalte aan suikerresidu.

Motivering: het woord “droog” is geschrapt omdat de huidige wetgeving vereist dat het maximale gehalte aan suikerresidu wordt vermeld. Dit heeft alleen betrekking op wijn met de BOB “Montepulciano d'Abruzzo” waarvoor niet naar een deelgebied wordt verwezen.

De wijzigingen hebben betrekking op artikel 6 van het productdossier en op punt 4 van het enig document.

8. Verpakking, materialen, nominale volumes en sluitingen

Omschrijving: wijn met de benaming “Montepulciano d'Abruzzo” moet worden verpakt in glazen recipiënten met een nominale capaciteit zoals vermeld in de huidige wetgeving. Recipiënten van andere voedselcontactmaterialen met een nominale capaciteit van niet minder dan 2 liter mogen ook worden gebruikt, behalve voor de soorten met vermelding van de naam van een deelgebied of een aanvullende geografische eenheid.

Alle soorten sluitingen die zijn toegestaan op grond van de huidige wetgeving, met uitzondering van kroonkurken en folie, mogen worden gebruikt voor wijnen met de naam “Montepulciano d’Abruzzo”, behalve voor de soorten met vermelding van een deelgebied of van een aanvullende geografische eenheid.

Motivering: de voorschriften inzake de materialen, nominale volumes en sluitingen van de recipiënten zijn gedetailleerder beschreven.

De wijzigingen hebben betrekking op artikel 8 van het productdossier en op punt 9 van het enig document.

ENIG DOCUMENT

1. Naam van het product

Montepulciano d’Abruzzo

2. Type geografische aanduiding

BOB — beschermde oorsprongsbenaming

3. Categorieën wijnbouwproducten

1. Wijn

4. Beschrijving van de wijn(en)

1. “Montepulciano d’Abruzzo”

BEKNOPTE BESCHRIJVING

- Kleur: diep robijnrood met paarse nuances, bij rijping neigend naar granaatrood.
- Geur: aroma’s van rood fruit en kruiden, intens, etherisch.
- Smaak: vol, harmonieus, licht tannineachtig.
- Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,00 %.
- Suikerresidu: maximaal 9 gram per liter wanneer het totaalgehalte aan zuren, uitgedrukt in gram wijnsteenzuur per liter, niet meer dan 2 gram per liter lager is dan het gehalte aan suikerresidu.
- Minimaal suikervrij extract: 21,00 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

2. Montepulciano d’Abruzzo deelgebied Terre dei Vestini en Montepulciano d’Abruzzo deelgebied Terre dei Vestini Riserva

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: diep robijnrood met paarse nuances, bij rijping neigend naar granaatrood.

Geur: aroma’s van rijp rood fruit, droge planten en kruiden, intens, etherisch.

Smaak: vol, droog, robuust, harmonieus en fluweelachtig.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,5 % (13 % voor de aanduiding *riserva*).

Minimaal suikervrij extract: 23 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

3. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Casauria / Terre di Casauria en Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Casauria / Terre di Casauria Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: diep robijnrood met paarse nuances, bij rijping neigend naar granaatrood.

Geur: aroma's van rijp rood fruit en kruiden, intens, etherisch.

Smaak: vol, robuust, harmonieus, licht tanninechtig.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 13 % (13,5 % voor de aanduiding *riserva*).

Minimaal suikervrij extract: 23 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

4. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Alto Tirino en Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Alto Tirino Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: diep robijnrood met paarse nuances, bij rijping neigend naar granaatrood. Geur: aroma's van rijp rood fruit en kruiden, intens, etherisch. Smaak: aanhoudend, smaakvol, vol, robuust, harmonieus, licht tanninechtig. Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,5 % (13 % voor de aanduiding *riserva*). Minimaal suikervrij extract: 25 g/l (28 g/l voor de aanduiding *riserva*).

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	5,0 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

5. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Terre dei Peligni en Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Terre dei Peligni Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: diep robijnrood met paarse nuances, bij rijping neigend naar granaatrood. Geur: aroma's van rijp rood fruit en kruiden, intens, etherisch. Smaak: vol, robuust, harmonieus, licht tannineachtig. Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,5 % (13 % voor de aanduiding *riserva*). Minimaal suikervrij extract: 23 g/l (26 g/l voor de aanduiding *riserva*).

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

6. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Teate en Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Teate Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Kleur: diep robijnrood met paarse nuances, bij rijping neigend naar granaatrood.

Geur: aroma's van rijp rood fruit en kruiden, intens, etherisch en met een vleugje jam als de druiven gedeeltelijk zijn ingedroogd.

Smaak: vol, robuust, harmonieus, licht tannineachtig.

Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,5 % (13 % voor de aanduiding *riserva*).

Minimaal suikervrij extract: 26 g/l (28 g/l voor de aanduiding *riserva*). (Voor *riserva*-wijnen is de minimale totale zuurgraad 5,0 g/l.)

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

7. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Terre di Chieti Superiore*

BEKNOPT BESCHRIJVING

- Kleur: intens robijnrood, bij rijping neigend naar granaatrood.
- Geur: etherisch, aroma's van rood fruit en kruiden die bij rijping fijner worden, en met een vleugje jam als de druiven gedeeltelijk zijn ingedroogd.
- Smaak: droog, harmonieus, smaakvol en licht tannineachtig, zachter na verloop van tijd.
- Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,50 %, met een maximaal gehalte aan reducerende suiker van 4,0 g/l.
- Minimaal suikervrij extract: 25,00 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

8. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Terre di Chieti Riserva*

BEKNOPT BESCHRIJVING

- Kleur: intens robijnrood, bij rijping neigend naar granaatrood.
- Geur: aanhoudend en kruidig.
- Smaak: droog, aanhoudend en evenwichtig.
- Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 13,00 %, met een maximaal gehalte aan reducerende suiker van 4,0 g/l.
- Minimaal suikervrij extract: 27,00 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

9. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Terre Aquilane / Terre de L'Aquila Superiore*

BEKNOPT BESCHRIJVING

- Kleur: intens robijnrood, bij rijping neigend naar granaatrood.
- Geur: etherisch, aroma's van rood fruit en kruiden die bij rijping fijner worden, en met een vleugje jam als de druiven gedeeltelijk zijn ingedroogd.
- Smaak: droog, harmonieus, smaakvol en licht tannineachtig, zachter na verloop van tijd.
- Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,50 %, met een maximaal gehalte aan reducerende suiker van 4,0 g/l.
- Minimaal suikervrij extract: 25,00 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,50 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

10. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Terre Aquilane / Terre de L'Aquila Riserva*

BEKNOPT BESCHRIJVING

- Kleur: intens robijnrood, bij rijping neigend naar granaatrood.
- Geur: aanhoudend en kruidig.
- Smaak: droog, aanhoudend en evenwichtig.
- Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 13,00 %, met een maximaal gehalte aan reducerende suiker van 4,0 g/l.
- Minimaal suikervrij extract: 27,00 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

11. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Colline Pescara Superior*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

- Kleur: intens robijnrood, bij rijping neigend naar granaatrood.
- Geur: etherisch, aroma's van rood fruit en kruiden die bij rijping fijner worden, en met een vleugje jam als de druiven gedeeltelijk zijn ingedroogd.
- Smaak: droog, harmonieus, smaakvol en licht tannineachtig, zachter na verloop van tijd.
- Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,50 %, met een maximaal gehalte aan reducerende suiker van 4,0 g/l.
- Minimaal suikervrij extract: 25,00 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,50 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

12. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Colline Pescara Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

- Kleur: intens robijnrood, bij rijping neigend naar granaatrood.
- Geur: aanhoudend en kruidig.
- Smaak: droog, aanhoudend en evenwichtig.
- Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 13,00 %, met een maximaal gehalte aan reducerende suiker van 4,0 g/l.
- Minimaal suikervrij extract: 27,00 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,50
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

13. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied San Martino sulla Marruccina Superiore*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

- Kleur: diep robijnrood met paarse nuances, bij rijping neigend naar granaatrood.
- Geur: aroma's van rijp rood fruit en kruiden, intens, etherisch.
- Smaak: vol, droog, harmonieus en licht tannineachtig.
- Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 12,50 %.
- Minimaal suikervrij extract: 26 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

14. *Montepulciano d'Abruzzo deelgebied San Martino sulla Marruccina Riserva*

BEKNOPTE BESCHRIJVING

- Kleur: intens robijnrood, bij rijping neigend naar granaatrood.
- Geur: aanhoudend en kruidig.
- Smaak: droog, aanhoudend, evenwichtig.
- Minimaal totaal alcoholvolumegehalte: 13,00 %, met een maximaal gehalte aan reducerende suiker van 4,0 g/l.
- Minimaal suikervrij extract: 28,00 g/l.

Analytische parameters die niet zijn opgenomen in de onderstaande tabel, voldoen aan de grenswaarden die zijn vastgelegd in nationale en EU-wetgeving.

Algemene analytische kenmerken	
Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimale totale zuurgraad	4,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

5. **Wijnbereidingsprocedés**

5.1. **Specifieke oenologische procedés**

—

5.2. **Maximumopbrengsten**

1. Montepulciano d'Abruzzo
15 000 kilogram druiven per hectare
2. Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Casauria / Terre di Casauria
9 500 kilogram druiven per hectare
3. Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Terre dei Vestini
10 000 kg druiven per hectare
4. Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Alto Tirino
9 000 kilogram druiven per hectare
5. Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Terre dei Peligni
10 000 kg druiven per hectare
6. Montepulciano d'Abruzzo deelgebied Teate
12 500 kg druiven per hectare
7. Montepulciano d'Abruzzo deelgebieden Terre di Chieti, Terre dell'Aquila / Terre Aquilane, Colline Pescaresi
13 500 kg druiven per hectare
8. Montepulciano d'Abruzzo deelgebied San Martino sulla Marruccina
12 000 kilogram druiven per hectare.

6. **Afgebakend geografisch gebied**

Het productiegebied voor wijn met de BOB "Montepulciano d'Abruzzo" omvat het volledige administratieve grondgebied van de volgende gemeenten:

1) de provincie Chieti

Altino, Archi, Ari, Arielli, Atessa, Bomba, Bucchianico, Canosa Sannita, Carunchio, Casacanditella, Casalanguida, Casalcontrada, Carpineto Sinello, Casalbordino, Casoli, Castel Frentano, Celenza sul Trigno, Chieti, Civitella Messer Raimondo, Crecchio, Cupello, Dogliola, Fara Filiorum Petri, Fara San Martino, Filetto, Fossacesia, Francavilla, Fresagrandinaria, Frisa, Furci, Gessopalena, Gissi, Giuliano Teatino, Guardiagrele, Guilmi, Lama dei Peligni, Lanciano, Lentella, Liscia, Miglianico, Monteodorisio, Mozzagrogna, Orsogna, Ortona, Paglieta, Palmoli, Palombaro, Pennapiedimonte, Perano, Poggiofiorito, Pollutri, Pretoro, Rapino, Ripa Teatina, Roccascalegna, Roccamonrepiano, Rocca San Giovanni, San Buono, Sant'Eusanio del Sangro, San Giovanni Teatino, Santa Maria Imbaro, San Martino sulla Marruccina, San Salvo, San Vito Chietino, Scerni, Tollo, Torino di Sangro, Tornareccio, Torrevicchia Teatina, Treglio, Tufillo, Vasto, Villalfonsina, Villamagna en Vacri;

2) de provincie L'Aquila

Acciano, Anversa degli Abruzzi, Balsorano, Bugnara, Canistro, Capestrano, Castel di Ieri, Castelvechio Subequo, Civita d'Antino, Civitella Roveto, Cocullo, Corfinio, Fagnano Alto, Fontecchio, Fossa, Gagliano Aterno, Goriano Sicoli, Introdacqua, Molina Aterno, Morino, Ofena, Pacentro, Poggio Picenze, Pratola Peligna, Pettorano sul Gizio, Prezza, Raiano, Rocca Casale, San Demetrio nei Vestini, Sant'Eusanio Forconese, San Vincenzo Valle Roveto, Secinaro, Sulmona, Tione d'Abruzzi, Villa S. Angelo, Villa S. Lucia en Vittorito;

3) de provincie Pescara

Alanno, Bolognano, Brittolli, Bussi, Cappelle sul Tavo, Castiglione a Casauria, Catignano, Cepagatti, Città Sant'Angelo, Civitella Casanova, Civitaquana, Collecervino, Corvara, Cugnoli, Elice, Farindola, Lettomanoppello, Loreto Aprutino, Manoppello, Montebello di Bertona, Montesilvano, Moscufo, Nocciano, Penne, Pianella, Pietranico, Picciano, Pescara, Pescosansonesco, Popoli, Rosciano, San Valentino, Scafa, Serramonacesca, Spoltore, Tocco da Casauria, Torre de' Passeri, Turrialignani, en Vicoli;

4) de provincie Teramo

Alba Adriatica, Ancarano, Atri, Basciano, Bellante, Bisenti, Campli, Canzano, Castel Castagno, Castellato, Castiglione Messer Raimondo, Castilenti, Cellino Attanasio, Cermignano, Civitella del Tronto, Colledara, Colonnella, Controguerra, Corropoli, Giulianova, Martinsicuro, Montefino, Montorio al Vomano, Morro d'Oro, Mosciano, Nereto, Notaresco, Penna S. Andrea, Pineto, Roseto degli Abruzzi, Sant'Egidio, Sant'Omero, Silvi, Teramo, Torano Nuovo, Tortoreto, Tossicia en Isola del Gran Sasso.

7. **Wijndruivenras**

Montepulciano N.

8. **Beschrijving van het (de) verband(en)**8.1. **De BOB "Montepulciano d'Abruzzo" en deelgebieden**A) *Bijzonderheden over het geografische gebied*1. *Natuurlijke factoren die van belang zijn voor het verband*

Het geografische gebied omvat alle aan de kust gelegen heuvels en de uitlopers daarvan in de Abruzzes, met een deel in het midden dat zich verder landinwaarts uitstrekt en in het noorden de hoogvlakte Alto Tirino omvat, in het noordwesten het Subequana-dal, in het zuiden het Peligna-dal en in het zuidwesten het Roveto-dal.

De wijnbouw vindt plaats op heuvelachtig terrein dat bestaat uit in het plioceen en het pleistoceen gevormde afzettingen die gedurende een sedimentaire cyclus (marien) tussen het einde van het tertiair en het begin van het quartair het Periadriatische bekken hebben opgevuld, en dat een gebied van ongeveer 20-25 kilometer breed en 125 kilometer lang bestrijkt tussen de Tronto en de Trigno, naast verscheidene bekkens die zich tussen de bergen in het centraal gelegen deel van de regio Abruzzes bevinden. De deeltjesgrootte van de bodem in dit gebied is sterk variabel. In de bovenste lagen is zandige kleigrond bedekt met kiezelzand met fijne tot middelgrote korrels die min of meer kleiig en geelachtig van kleur zijn als gevolg van de degradatie van ijzeroxiden, en met grotendeels dunne lagen gecementeerde kalksteen of klei, vaak met kalk, grind en klei tussen de lagen. In verreweg de meeste gevallen zijn de materialen in de bodem gelijkmatig verdeeld, waardoor bodems met een zanderige kleistruktuur ontstaan. In het centrale en zuidelijke deel van het gebied heeft de bodem doorgaans een rulle structuur en varieert de dikte afhankelijk van de hellingshoek en de blootstelling, terwijl de bodem in het noorden vaak meer kleiachtig is. De bekkens tussen de bergen bestaan uit oude rivierterrassen en alluviale terrassen die door detritische afzettingen met een lage hellingshoek zijn gevormd. Hierdoor is een zeer rulle bodem ontstaan met een variërende dikte, afhankelijk van de hellingshoek en de blootstelling. De waterretentie is over het algemeen gemiddeld tot laag met een lage tot matige hoeveelheid nutriënten en humus. De wijnstokken kunnen worden geteeld op een hoogte van maximaal 700 meter boven zeeniveau, op hellingen met een uiteenlopende hellingshoek en blootstelling, voor zover de ligging van het land en de blootstelling rond het middaguur volledige fenologische rijping mogelijk maken. Het land op de vochtige bodem van het dal wordt niet gebruikt voor wijnbouw.

2. Menselijke factoren die van belang zijn voor het verband

De wijnbouw en de productie van goede rode wijnen in het afgebakende productiegebied gaan helemaal terug tot Polybius, een Griekse geschiedschrijver die leefde van 205 tot 123 v.Chr. en die vertelt dat Hannibal, na zijn overwinning bij Cannae in 216 v.Chr., deze wijnen loofde omdat zij gewonden genazen en de mannen weer gezond en sterk maakten. De Romeinse dichter Publius Ovidius Naso, in 43 v.Chr. geboren in Sulmona, noemt zijn geboortegrond ook in zijn verzen: “In Sulmona, in het derde deel van de streek Peligna, bezit ik een stuk grond, klein maar gezond vanwege het zuivere bronwater. Vruchtbare grond voor de aren van Ceres, en zelfs nog meer voor druiven; op sommige akkers groeit zelfs de boom van Pallas, de olifboom.”

Sindsdien hebben vele schrijvers de kwaliteiten van de in de Abruzzes geproduceerde wijnen geprezen, maar de eerste historische verwijzing naar het bestaan van het druivenras montepulciano in de regio is te vinden in het werk *Saggio Itinerario Nazionale pel Paese dei Peligni* (een landmeting van de streek Peligni) van Michele Torcia uit 1792. De kenmerken van dit druivenras werden later beschreven in vele geschiedkundige teksten en technische handleidingen. Enkele voorbeelden daarvan zijn *Monografia storica di Sulmona* [Historische monografie van Sulmona] door Panfilo Serafini (Sulmona, 1817-1864), in 1854 in Napels verschenen in de zeer bekende geïllustreerde publicatie *Il Regno delle Due Sicilie* [Het koninkrijk der Beide Siciliën], waarin hij schrijft: “Montepulciano-wijnen, zowel de *primaticcio* (vroege) als de *cordisco* (late) variëteiten, zijn de meest voorkomende...”; de *Brevi norme per fare il vino* [Beknopte voorschriften voor wijnbereiding] van professor Andrea Vivenza uit 1867; en het werk van Edoardo Ottavi en Arturo Marescalchi getiteld *Vade-Mecum del commerciante di uve e di vini in Italia* [Handleiding van Italiaanse druiven- en wijnhandelaren in Italië], waarvan de eerste uitgave in 1897 werd gepubliceerd. Het druivenras werd aanvankelijk alleen in het binnenland geteeld, met name in het Peligna-dal, waaraan het zich optimaal had aangepast. Aan het einde van de 19e eeuw werd de teelt uitgebreid naar de kust, en sinds de Tweede Wereldoorlog is montepulciano het meest geteelde blauwe druivenras in de regio. Vandaag de dag wordt het ras gebruikt voor het bereiden van wijn met de BOB “Montepulciano d’Abruzzo”, de belangrijke en meest gewaardeerde Abruzzo-wijn en het symbool van een volledig wijnbouwgebied. De benaming werd in 1968 erkend en in de loop der jaren is het productdossier gewijzigd om het product en het terroir beter te definiëren, onder andere door specifieke deelgebieden vast te stellen.

8.2. De BOB “Montepulciano d’Abruzzo” en deelgebieden

B) Bijzonderheden over de kwaliteit of de kenmerken van het product die hoofdzakelijk of uitsluitend toe te schrijven zijn aan de geografische omgeving

Het druivenras montepulciano wordt als een “inheemse variëteit” van de Abruzzes beschouwd vanwege de eeuwenoude aanwezigheid ervan in en perfecte aanpassing aan de regio. De specifieke kenmerken van het ras komen volledig tot hun recht in wijn met de BOB “Montepulciano d’Abruzzo” die, vanuit analytisch en organoleptisch oogpunt, zijn eigen specifieke kenmerken heeft, die beknopt en niet-uitputtend zijn beschreven in artikel 6 van het productdossier.

Zo heeft de wijn met name een diepe robijnrode kleur met paarse nuances die bij rijping neigt naar granaatrood; het aroma is doorgaans dat van rood fruit (kers, braam), terwijl bij gerijpte wijnen nuances van jam en kruiden (peper, tabak, zoethout) zijn waar te nemen; en de smaak is droog, licht tannineachtig, fluweelachtig en evenwichtig.

C) Beschrijving van het causale verband tussen de onder A) en B) bedoelde bijzonderheden.

Het geografische gebied is groot en bestrijkt meer dan een derde van de gehele regio Abruzzes. Hoewel de topografie en de bodemgesteldheid in dit gebied vrij homogeen zijn, verandert het klimaat enigszins van het noorden naar het zuiden en van het oosten naar het westen, zodat er op basis van bepaalde klimaatkenmerken (neerslag, temperatuur, luchtcirculatie enz.) macrogebieden kunnen worden vastgesteld. Dit is, samen met verschillen in het terrein en de blootstelling, van grote invloed op de groei en het vermogen om vruchten te produceren van het druivenras montepulciano, het belangrijkste, zo niet enige druivenras dat in de Abruzzes al meer dan twee eeuwen lang wordt gebruikt voor het bereiden van wijn met die naam. Dankzij onderzoeken om wijnen met de benaming “Montepulciano d’Abruzzo” te karakteriseren, konden specifieke deelgebieden worden vastgesteld. Naast Colline Teramane, dat in 2003 een aparte benaming werd, waren de eerste vijf deelgebieden Terre di Casauria, Terre dei Vestini, Alto Tirino, Valle dei Peligni en Teate, waaraan vier nieuwe deelgebieden zijn toegevoegd, waarvan er drie overeenkomen met het wijnbouwgebied van een provincie (Pescara, Chieti en L’Aquila). In totaal zijn er dus negen deelgebieden, waarvan er drie verband houden met provincies (Terre di Chieti, Terre Aquilane, Colline Pescaresi) en één met een gemeente (San Martino sulla Marruccina), waardoor de kenmerken van elk afgebakend gebied kunnen worden benadrukt.

9. **Andere essentiële voorwaarden (verpakking, etikettering, andere vereisten)**

De BOB “Montepulciano d’Abruzzo” — Gebruik van aanvullende geografische eenheden

Rechtskader:

EU-wetgeving

Soort aanvullende voorwaarde:

Aanvullende etiketteringsbepalingen

Beschrijving van de voorwaarde:

Het gaat om de volgende deelgebieden:

- Casauria / Terre di Casauria
- Terre dei Vestini
- Alto Tirino
- Terre dei Peligni
- Teate
- Terre Aquilane / Terre de L’Aquila
- Colline Pescaresi
- San Martino sulla Marrucina
- Terre di Chieti, met de volgende kleinere aanvullende geografische eenheden: Colline Teatine / Teatino; Colline Frentane / Frentania / Frentano; Colline del Sangro; Colline del Vastese / Hystonium.

De BOB “Montepulciano d’Abruzzo” en deelgebieden

Rechtskader:

EU-wetgeving

Soort aanvullende voorwaarde:

Aanvullende etiketteringsbepalingen

Beschrijving van de voorwaarde:

- Oogstjaar

Het productiejaar van de druiven moet op het etiket van wijnen met de BOB “Montepulciano d’Abruzzo” worden vermeld.

De BOB “Montepulciano d’Abruzzo”

Rechtskader:

EU-wetgeving

Soort aanvullende voorwaarde:

Aanvullende etiketteringsbepalingen

Beschrijving van de voorwaarde:

- Materialen en nominale volumes van recipiënten

Wijn met de gecontroleerde oorsprongsbenaming “Montepulciano d’Abruzzo” moet worden verpakt in glazen recipiënten met een nominale capaciteit zoals vermeld in de huidige wetgeving.

Recipiënten van andere voedselcontactmaterialen met een nominale capaciteit van niet minder dan 2 liter mogen ook worden gebruikt voor de in de vorige alinea bedoelde wijnen, behalve voor de soorten met vermelding van de namen van een deelgebied of van een aanvullende geografische eenheid.

- Sluitingen van recipiënten

Alle sluitingen die zijn toegestaan op grond van de geldende wetgeving, met uitzondering van kroonkurken en folie, mogen worden gebruikt, behalve voor de soorten met vermelding van een deelgebied of van een aanvullende geografische eenheid.

“Montepulciano d’Abruzzo” met verwijzing naar deelgebieden

Rechtskader:

EU-wetgeving

Soort aanvullende voorwaarde:

Aanvullende etiketteringsbepalingen

Beschrijving van de voorwaarde:

Deelgebied Casauria / Terre di Casauria:

— Materialen en nominale volumes van recipiënten

De wijn mag alleen aan consumenten worden verkocht in glazen recipiënten met een nominaal volume in liters van: 0,750 – 1,500 – 3,000 – 6,000.

— Sluitingen van recipiënten

Er moeten standaard kurken (stoppen) worden gebruikt.

De deelgebieden Terre dei Vestini, Alto Tirino, Terre dei Peligni:

— Materialen en nominale volumes van recipiënten

De wijn mag alleen aan consumenten worden verkocht in glazen recipiënten met een nominaal volume in liters van: 0,375 – 0,750 – 1,500 – 3,000 – 6,000.

— Sluitingen van recipiënten

Er moeten standaard kurken (stoppen) worden gebruikt.

Het deelgebied Teate:

— Materialen en nominale volumes van recipiënten

Alle in de huidige wetgeving vastgestelde recipiënten mogen worden gebruikt voor de verpakking van wijn met de benaming “Montepulciano d’Abruzzo”, deelgebied Teate.

Wijn met de gecontroleerde oorsprongsbenaming “Montepulciano d’Abruzzo”, deelgebied Teate, en de aanduiding *riserva* moet worden verpakt in recipiënten met een nominaal volume in liters van: 0,750 – 1,500 – 3,000 – 6,000.

— Sluitingen van recipiënten

Alle in de huidige wetgeving vastgestelde sluitingen mogen worden gebruikt. Voor wijn met de gecontroleerde oorsprongsbenaming “Montepulciano d’Abruzzo”, deelgebied Teate, en de aanduiding *riserva* mogen uitsluitend standaard kurken (stoppen) worden gebruikt.

De deelgebieden Terre di Chieti, Terre de L’Aquila / Terre Aquilane, Colline Pescaresi, San Martino sulla Marruccina

— Materialen en nominale volumes van recipiënten

Er mogen alleen traditionele glazen flessen worden gebruikt met een nominaal volume in liters van: 0,375 – 0,750 – 1,500 – 3,000 – 6,000, alsook speciale formaten met een nominaal volume van maximaal 27 liter.

— Sluitingen van recipiënten

Voor wijn met de aanduiding *riserva* mogen uitsluitend standaard kurken (stoppen) worden gebruikt.

“Montepulciano d’Abruzzo” met verwijzing naar deelgebieden

Rechtskader:

EU-wetgeving

Soort aanvullende voorwaarde:

Aanvullende etiketteringsbepalingen

Beschrijving van de voorwaarde:

De deelgebieden Casauria / Terre di Casauria, Terre dei Vestini, Alto Tirino, Terre dei Peligni, Teate, Terre Aquilane / Terre de L’Aquila, Colline Pescaresi en San Martino sulla Marruccina:

— Lettertype en plaats op het etiket

De naam van het specifieke deelgebied (Casauria / Terre di Casauria, Terre dei Vestini, Alto Tirino, Terre dei Peligni, Teate, Terre Aquilane / Terre de L'Aquila, Colline Pescaresi of San Martino sulla Marruccina) moet altijd meteen voor de naam "Montepulciano d'Abruzzo" komen, in letters die ten minste even groot zijn als die welke worden gebruikt voor de gecontroleerde oorsprongsbenaming "Montepulciano d'Abruzzo".

Deelgebied Terre di Chieti:

- Lettertype en plaats op het etiket

De naam van het deelgebied Terre di Chieti moet altijd meteen voor de naam "Montepulciano d'Abruzzo" komen, in letters die ten minste even groot zijn als die welke worden gebruikt voor de gecontroleerde oorsprongsbenaming "Montepulciano d'Abruzzo".

Voor wijnen met de beschermde oorsprongsbenaming "Montepulciano d'Abruzzo" kan het deelgebied Terre di Chieti of kunnen de aanvullende geografische eenheden Colline Teatine / Teatino, Colline Frentane / Frentania / Frentano, Colline del Sangro en Colline del Vastese / Hystonium worden gebruikt.

De naam van een aanvullende geografische eenheid die overeenkomt met meer dan één gemeente moet altijd in kleinere letters onder de naam van het deelgebied staan.

Link naar het productdossier

<https://www.politicheagricole.it/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/19401>

RECTIFICATIES

Rectificatie van de bekendmaking van een aanvraag tot registratie van een naam overeenkomstig artikel 50, lid 2, punt a), van Verordening (EU) nr. 1151/2012 van het Europees Parlement en de Raad inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen*(Publicatieblad van de Europese Unie C 123 van 5 april 2023)**(2023/C 220/12)*

Bladzijde 33, punt 3.2 “Beschrijving van het product waarvoor de in punt 1 vermelde naam van toepassing is”, derde alinea:

in plaats van: “Het eindproduct bevat levende melkzuurbacteriën:

- *Lactobacillus delbrueckii* subsp. *bulgaricus* – $1,0 \times 10^7$ kve/g (tolerantie – $1,0 \times 10^6$ kve/g);
- *Streptococcus thermophilus* – $1,0 \times 10^8$ kve/g (tolerantie – $1,0 \times 10^7$ kve/g).”,

lezen: “Het eindproduct bevat levende melkzuurbacteriën:

- *Lactobacillus delbrueckii* subsp. *bulgaricus* – $1,0 \times 10^7$ kve/g (tolerantie – $1,0 \times 10^6$ kve/g);
 - *Streptococcus thermophilus* – $1,0 \times 10^8$ kve/g (tolerantie – $1,0 \times 10^7$ kve/g).”.
-

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL